

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 24. oktober 2007
Kontor: Det Internationale
Kontor
Sagsnr.: 2007-3061/1-0034
Dok.: CDH43150

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i de blandede udvalg på ministerniveau med deltagelse henholdsvis af Norge og Island og af Schweiz den 8.-9. november 2007.

Side:

4-7	Dagsordenspunkt 1	Rådets beslutning om gennemførelse af forordning (EF) nr. 168/2007 for så vidt angår vedtagelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2007-2012
<i>- vedtagelse</i>
KOM(2007)0515
8-31	Dagsordenspunkt 2	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område*
<i>- politisk enighed</i>
KOM (2004)0718
32-64	Dagsordenspunkt 3	Rådets rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde
<i>- politisk enighed</i>
KOM(2005)0475
65-71	Dagsordenspunkt 4	Rådskonklusioner om Schengen-evalueringen af de nye medlemsstater og gennemførelsen af SISone4all

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

- vedtagelse*
- KOM-dokument findes ikke
- 72-74** Dagsordenspunkt 5 Schengen-informationssystemet
- a. SIS kommunikationsnetværk
 - statusorientering*
 - KOM-dokument. findes ikke
 - b. SIS II^(*)
 - statusorientering*
 - KOM(2005)0236*,
 - KOM(2005)0230 og
 - KOM(2005)0237
- 75-83** Dagsordenspunkt 6 Europol
- a. Rådsafgørelse om oprettelse af Den Europæiske Politienhed (Europol) for så vidt angår kapitel 2-3 (artikel 10-21)
 - politisk enighed*
 - KOM(2006)0817
 - b. Køreplan for vedtagelse af rådsafgørelsen og indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol
 - orientering*
 - KOM-dokument findes ikke
- 84-89** Dagsordenspunkt 7 Rådets afgørelse om gennemførelse af Rådets afgørelse om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet
- politisk enighed*
 - KOM-dokument findes ikke
- 90-99** Dagsordenspunkt 8 Rådsafgørelse om forbedring af samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisesituationer.
- vedtagelse*
 - KOM-dokument findes ikke
- 100-104** Dagsordenspunkt 9 Orientering om mødet den 4.-5. oktober 2007 i Brdo, Slovenien, på ministerni-

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

veau (retlige og indre anliggender) mellem EU og landene i det vestlige Balkan
- *godkendelse*

KOM-dokument findes ikke

105-108 Dagsordenspunkt 10 Rådskonklusioner om cyberkriminalitet
- *vedtagelse*

KOM-dokument findes ikke

109-111 Dagsordenspunkt 11 Rådskonklusioner om menneskehandel
- *vedtagelse*

KOM-dokument findes ikke

112-115 Dagsordenspunkt 12 Budget for C.SIS

a. Udkast til anlægs- og driftsbudget for C.SIS i 2008

- *godkendelse*

A-punkt

KOM-dokument findes ikke

b. Udkast til flerårigt anlægs- og driftsbudget for C.SIS 2008-2010

- *godkendelse*

A-punkt

KOM-dokument findes ikke

Dagsordenspunkt 1: Rådets beslutning om gennemførelse af forordning (EF) nr. 168/2007 for så vidt angår vedtagelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2007-2012 (KOM(2007)0515)

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt et forslag til Rådets beslutning om gennemførelse af forordning (EF) nr. 168/2007 for så vidt angår vedtagelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2007-2012. Rådsbeslutningen skal navnlig – ud fra de kriterier, der er fastlagt i forordningen – fastlægge de tematiske områder, som agenturet skal beskæftige sig med frem til 2012.

1. Baggrund

Rådet vedtog den 15. februar 2007 forordning (EF) nr. 168/2007 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder. Forordningen trådte i kraft den 1. marts 2007.

Målet med agenturet er at tilvejebringe bistand og ekspertise vedrørende grundlæggende rettigheder til Fællesskabets og medlemsstaternes relevante institutioner, organer, kontorer og agenturer, når de gennemfører fællesskabsret, og bistå dem med fuldt ud at overholde de grundlæggende rettigheder, når de træffer foranstaltninger eller tager initiativer inden for deres respektive kompetenceområder.

Agenturet udfører sine opgaver med henblik på at opfylde dette mål inden for rammerne af Fællesskabets kompetencer som fastlagt i EF-traktaten og skal i sit arbejde referere til grundlæggende rettigheder som defineret i artikel 6, stk. 2, i EU-traktaten.

Agenturets opgaver omfatter bl.a. indsamling og analyse af oplysninger og data, offentliggørelse af rapporter og udtalelser samt samarbejde med civilsamfundet for at øge offentlighedens bevidsthed.

Ifølge artikel 5 i forordningen er det Rådet, der vedtager de tematiske områder for agenturets arbejde gennem en flerårig ramme. Inden for dis-

se tematiske områder skal agenturet udføre sine opgaver i fuldstændig uafhængighed.

Formålet med forslaget til rådsbeslutning er at fastlægge den flerårige ramme for agenturet som fastsat i forordningens artikel 5.

Udkastet til Rådets beslutning om gennemførelse af forordning (EF) nr. 168/2007 for så vidt angår vedtagelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2007-2012 forventes forelagt på rådsmødet (RIA) den 8.-9. november 2007 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold

Retsgrundlaget for den foreslåede rådsbeslutning er artikel 5, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 168/2007 for så vidt angår vedtagelse af en flerårig ramme for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder for 2007-2012.

Det fremgår af forordningens artikel 5, stk. 2, at den flerårige ramme skal dække fem år, og at de tematiske områder for agenturets arbejde bl.a. skal omfatte bekæmpelse af racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed. I forordningens præambel er det præciseret, at ud over fænomenerne racisme, fremmedhad og antisemitisme skal agenturet som efterfølger for det Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad i sit arbejde fortsat også dække beskyttelse af rettighederne for personer, der tilhører mindretal, samt ligestilling mellem kønnene som væsentlige elementer i beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder.

Den flerårige ramme skal endvidere være i overensstemmelse med EU's prioriteter under behørig hensyntagen til de linjer, der udstikkes i Europa-Parlamentets beslutninger og Rådets konklusioner vedrørende grundlæggende rettigheder.

I forslagets artikel 2 foreslås det, at følgende tematiske områder kommer til at indgå i den flerårige ramme for agenturet for 2007-2012:

- a) racisme, fremmedhad og intolerance i forbindelse hermed

- b) forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering eller af personer, der tilhører mindretal
- c) kompensation til ofre, forebyggelse af kriminalitet og tilknyttede aspekter, som er relevante for borgernes sikkerhed
- d) beskyttelse af børn, herunder børns rettigheder
- e) indvandring og integration af migranter
- f) asyl
- g) visum og grænsekontrol
- h) deltagelse i den demokratiske proces i EU
- i) menneskerettighedsanliggende og informationssamfundet og
- j) adgang til et effektivt og uafhængigt retsvæsen

Forslagets artikel 3 fastlægger, at agenturet sikrer en hensigtsmæssig koordinering med relevante fællesskabsorganer, -kontorer og -agenturer, medlemsstaterne, internationale organisationer og civilsamfundet på de betingelser, der er fastlagt i forordningens artikel 7, 8 og 10, og at agenturet navnlig koordinerer sin virksomhed med Europarådets virksomhed på de betingelser, der er fastlagt i artikel 9 i forordningen og i den aftale, der henvises til i artikel 9.

Endvidere fastlægges det, at agenturet kun beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende forskelsbehandling på grund af køn som led i og i den udstrækning, det er relevant for det arbejde, der skal udføres om generelle spørgsmål om forskelsbehandling, som omhandlet i artikel 2, litra b), under hensyntagen til de overordnede mål for Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, og at agenturet udfører sine opgaver på området menneskerettighedsanliggender i informationssamfundet, uden at dette griber ind i ansvarsområdet for Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse.

3. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget ses ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Forslaget har ikke været i høring.

6. Nærhedsprincippet

Forslaget ses ikke at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Det forventes, at forslaget vil kunne vedtages.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Regeringen har under forhandlingerne navnlig lagt vægt på, at forordning nr. 168/2007 ikke giver agenturet kompetence i forhold til det politimæssige og strafferetlige samarbejde i afsnit VI (TEU), og at de tematiske områder for agenturets arbejde derfor heller ikke bør omfatte disse områder.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet en udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område (KOM(2004) 718 endelig)*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Formandskabet har lagt op til at opnå *politisk* enighed om forslaget. Forslaget er omfattet af det danske forbehold (retlige og indre anliggender). Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet og medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side har man en overordnet positiv holdning til forslaget.

1. Baggrund

Den 11.-12. december 1998 godkendte Det Europæiske Råd i Wien Rådets og Kommissionens handlingsplan af 3. december 1998 for, hvorledes Amsterdamtraktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed bedst kan gennemføres. Ifølge handlingsplanen skal man inden for et tidsrum på 5 år bl.a. undersøge muligheden for at udarbejde udenretslige løsninger på tvister, særlig i forbindelse med grænseoverskridende familietvister.

Af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tammerfors den 15.-16. oktober 1999 fremgår, at medlemsstaterne bør indføre alternative udenretslige procedurer. Det fremgår endvidere af konklusionerne fra Rådets møde (retlige og indre anliggender) den 29. maj 2000, at der som led i oprettelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed i EU bør indledes drøftelser om alternativ konfliktløsning på det civil- og handelsretlige område.

Kommissionen fremlagde herefter den 19. april 2002 en grønbog om alternativ konfliktløsning på det civil- og handelsretlige område (KOM(2002) 196 endelig). Den danske regering afgav den 5. marts 2003 et høringssvar over grønbogen, hvor regeringen bl.a. gav udtryk for, at man som udgangspunkt er positivt indstillet over for tankerne om at ar-

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

bejde for indførelse af ordninger med alternativ konfliktløsning. Regeringen gav endvidere udtryk for, at et eventuelt initiativ på fællesskabsniveau i første omgang bør fokusere på de overordnede principper for og mindstekrav til alternativ konfliktløsning, idet udmøntningen heraf i konkrete regler må variere fra retsområde til retsområde.

Kommissionen har nu fremsat et forslag af 22. oktober 2004 til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område. Direktivet skal efter forslaget gælde i såvel rent interne (nationale) sager som i sager med et grænseoverskridende islæt.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-Traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Da retsgrundlaget for Kommissionens forslag er EF-Traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65, deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende direktivforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Rådets Juridiske Tjeneste har på foranledning af den civilretlige komité under Rådet afgivet en udtalelse om retsgrundlaget for direktivforslaget, og det fremgår heraf bl.a., at der efter tjenestens opfattelse ikke er tilstrækkelig hjemmel i artikel 61, litra c, jf. artikel 65, til forslaget, medmindre reglerne begrænses til at vedrøre sager med et grænseoverskridende islæt. Rådets Juridiske Tjeneste anfører endvidere, at det i stedet vil være muligt at anvende EF-Traktatens artikel 95 (foranstaltninger vedrørende det indre marked mv.) som retsgrundlag for direktivforslaget. I begge tilfælde må der efter tjenestens opfattelse fremlægges belæg for, at foranstaltningerne vil være nødvendige for det indre markeds funktion. Danmark deltager i vedtagelsen af og er bundet af foranstaltninger, der fremsættes med hjemmel i artikel 95.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 7.-9. september 2005 drøftede medlemsstaterne spørgsmålet om, hvorledes betingelsen om, at retsakter med hjemmel i artikel 65 skal have et ”grænseoverskridende islæt”, nærmere skal fortolkes, bl.a. på baggrund af direktivforslaget om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område. Et flertal af medlemsstaterne tilkendegav, at retsakter med

hjemmel i art. 61, litra c, jf. art. 65, om civilretligt samarbejde, alene skal gælde for sager med et egentligt grænseoverskridende islæt.

Kommissionen tilkendegav, at det anses for afgørende, at der anlægges en dynamisk fortolkning af art. 65, således at en tilkendegivelse om, at bl.a. forslaget om en europæisk betalingspåbudsprocedure kan begrænses til alene at gælde for egentligt grænseoverskridende sager, ikke automatisk kan forventes overført til direktivforslaget om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 1.-2. december 2005 blev der opnået overordnet enighed om forslaget med undtagelse af spørgsmålet om direktivforslagets anvendelsesområde, dvs. om forslaget skal begrænses til sager med et grænseoverskridende element.

Forslaget behandles efter EF-Traktatens art. 251 (proceduren for fælles beslutningstagen) og Europa-Parlamentet vedtog sin førstebehandlingsudtalelse om forslaget den 29. marts 2007. Udtalelsen indeholdt 33 ændringer til Kommissionens forslag, hvoraf nogle var en accept af Rådets fælles forståelse, mens der med andre ændringer blev indføjet nye bestemmelser eller omformuleret eksisterende bestemmelser. Ifølge Europa-Parlamentets forslag til ændringer skal direktivforslaget alene finde anvendelse i grænseoverskridende tvister.

2. Indhold

Det portugisiske formandskab har i lyset af drøftelserne i Udvalget for Civilretlige Spørgsmål fremlagt et nyt revideret forslag til direktiv, hvor retsgrundlaget er fastholdt som artikel 65.

I henhold til artikel 1 er formålet med direktivet at lette adgangen til *alternativ* tvistbilæggelse og at fremme mindelig løsning af tvister ved at tilskynde til anvendelse af mægling og sikre et afbalanceret forhold mellem mægling og retssag.

Direktivet finder i *grænseoverskridende tvister* anvendelse på det civil- og handelsretlige område, dog ikke på *rettigheder og forpligtelser, som parterne ikke kan disponere over* i henhold til den lov, der skal anvendes. Det omfatter i særdeleshed ikke spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender eller statens ansvar for handlinger og undladelser under udøvelse af statsmagt (*acta jure imperii*).

Efter artikel 1, stk. 3, forstås der i direktivet ved ”medlemsstat” alle medlemsstater med undtagelse af Danmark.

I det reviderede udkast til direktivforslaget er indsat en ny bestemmelse i artikel 1 a med en definition af, hvad der skal forstås ved en grænseoverskridende tvist. Efter artikel 1 a, stk. 1, forstås der i direktivet ved en grænseoverskridende tvist en tvist, hvor mindst en af parterne har bopæl eller sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat end den anden eller de andre parter på det tidspunkt, hvor

- a) parterne beslutter at anvende mægling, efter at tvisten er opstået,*
- b) mæglingen pålægges af en ret,*
- c) der opstår forpligtelse til at benytte mægling i henhold til national lovgivning, eller*
- d) parterne opfordres til at anvende mægling (i henhold til artikel 3).*

Efter artikel 1 a, stk. 2, skal der i relation til artikel 6 og 7 (om henholdsvis mæglingens fortrolige karakter og mæglingens virkning for forældelsesfrister) uanset stk. 1 ved grænseoverskridende tvist også forstås en tvist, hvor en retssag eller voldgift efter en mægling mellem parterne er indledt i en anden medlemsstat end den, hvor parterne har bopæl eller sædvanligt opholdssted på det tidspunkt, der er nævnt i stk. 1, litra a), b) eller c).

Det fremgår af artikel 1 a, stk. 3, at begrebet bopæl ved anvendelse af artikel 1 a, stk. 1 og 2, skal afgøres efter artikel 59 og 60 i forordning (EF) nr. 44/2001 (Bruxelles I-forordningen).

Efter artikel 2 forstås der i direktivet ved ”mægling” enhver struktureret proces, uanset hvordan den benævnes eller omtales, hvor to eller flere parter i en tvist selv forsøger *på frivillig basis* at nå frem til en aftale om bilæggelse af deres tvist med bistand fra en mægler. Processen kan indledes af parterne, *eller* foreslås eller pålægges af en ret eller være foreskrevet i loven i en medlemsstat. Processen omfatter mægling *forestået* af en dommer, *der ikke er ansvarlig for en retssag om den pågældende tvist*. Mægling omfatter *derimod* ikke forsøg på at bilægge en tvist under en retssag om den pågældende tvist, som gøres af den ret eller den dommer, der påkender sagen.

Ved ”mægler” forstås en tredjemand, der anmodes om at *forestå* en mægling på *effektiv*, uvildig og kompetent vis, uanset hvordan den pågælden-

de benævnes, eller hvilken profession den pågældende udøver i den berørte medlemsstat, og uanset hvordan den pågældende er blevet udpeget til at *foretage* mæglingen eller er blevet pålagt opgaven.

I det reviderede udkast til direktivforslaget er indsat en ny bestemmelse om sikring af mæglingens kvalitet som artikel 2 a. Bestemmelsen tager udgangspunkt i den oprindelige, nu ophævede artikel 4 om bl.a. udviklingen af frivillige adfærdskodekser og overholdelsen heraf blandt mæglere og organisationer, der leverer mæglingsydelser, ligesom medlemsstaterne fremmer og støtter uddannelsen af mæglere.

Efter artikel 2 a, stk. 1, fremmer medlemsstaterne med de midler, som de måtte finde hensigtsmæssige, udarbejdelsen af frivillige adfærdskodekser og overholdelsen af sådanne kodekser blandt mæglere og organisationer, der leverer mæglingsydelser, samt andre effektive kvalitetskontrolordninger for levering af mæglingsydelser.

Efter artikel 2 a, stk. 2, fremmer medlemsstaterne grundlæggende uddannelse og videreuddannelse af mæglere for at sikre, at en mægling kan gennemføres på effektiv, uvildig og kompetent vis i forhold til parterne.

Efter artikel 3, stk. 1, kan en ret, ved hvilken der er anlagt en sag, når det er relevant og under hensyntagen til alle sagens omstændigheder, opfordre parterne til at anvende mægling med henblik på at løse tvisten. Retten kan også opfordre parterne til at deltage i et informationsmøde om anvendelse af mægling, hvis sådanne møder *afholdes, og der er let adgang til dem*.

Direktivet berører ikke national lovgivning, som gør mægling obligatorisk eller forbinder den med incitament eller sanktioner, det være sig før eller efter, at retssagen er indledt, forudsat at denne lovgivning ikke er til hinder for, at parterne kan udøve deres ret til adgang til retssystemet.

Medlemsstaterne påser efter artikel 5, at parterne eller én af parterne med de andres *udtrykkelige* samtykke har mulighed for at anmode om, at *indholdet i en skriftlig aftale, der er indgået efter mægling, gøres eksigibelt. Indholdet af en sådan aftale skal gøres eksigibelt, medmindre aftalens indhold i det pågældende tilfælde er i modstrid med lovgivningen i den medlemsstat, hvor anmodningen fremsættes, eller den pågældende medlemsstats lovgivning ikke giver hjemmel til at gøre den eksigibel*.

Medlemsstaterne kan give mulighed for, at *indholdet af* aftalen gøres ek-sigibelt af en ret eller en anden kompetent myndighed i en dom, en afgø-relse eller et officielt bekræftet dokument i overensstemmelse med loven i den medlemsstat, hvor anmodningen *frem sættes*.

Denne bestemmelse påvirker ikke regler, der gælder for anerkendelse og fuldbyrdelse af aftaler i andre medlemsstater

Da mægling skal foregå på en måde, der tilgodeser processens fortrolige karakter, medmindre parterne beslutter andet, påser medlemsstaterne ef-ter artikel 6, at mæglere eller de, der er involveret i *tilrettelæggelsen* af en mæglingsproces, ikke i en civil retssag, en handelssag eller en vold-giftssag pålægges at afgive vidneforklaring vedrørende oplysninger, der fremkommer under eller i forbindelse med en mægling, undtagen

- a) af tvingende ordre public-hensyn i den pågældende medlemsstat, navnlig for at beskytte børns *tarv* eller for at forhindre, at en persons fy-siske eller psykiske integritet skades, eller
- b) hvis fremlæggelsen af *indholdet af den aftale, der er indgået efter mægling*, er nødvendig for gennemførelsen eller fuldbyrdelsen af aftalen.

Intet er til hinder for, at medlemsstaterne træffer strengere foranstaltning-er for at beskytte mæglingens fortrolighed.

For at sikre, at parter, der vælger at anvende mægling i forsøg på at bi-lægge en tvist, ikke hindres i senere at anlægge en sag *eller benytte vold-gift* vedrørende tvisten, fordi forældelsesfrister er udløbet, påser med-lemsstaterne efter artikel 7, at ingen sådan frist udløber *under mæglings-processen*.

Denne bestemmelse om forældelse påvirker ikke bestemmelser om for-ældelse i internationale aftaler, som medlemsstaterne *er part i*.

I det reviderede udkast til direktivforslaget er i artikel 7 a indsat en ny bestemmelse om almenhedens adgang til oplysninger om, hvordan de kontakter mæglere og organisationer, der tilbyder mæglingsydelser. Ef-ter bestemmelsen tilskynder medlemsstaterne med de midler, de finder hensigtsmæssige, at almenheden har adgang til sådanne oplysninger, navnlig over internettet.

3. Gældende dansk ret

Retsplejelovens kapitel 26 indeholder regler om forligsmægling i forbindelse med domstolenes behandling af civile sager. Denne forligsmægling er ikke omfattet af direktivet, og der findes i dansk ret ikke nogen særlig lovregulering af mægling, som dette er defineret i direktivforslaget.

Justitsministeriet, Domstolsstyrelsen og Advokatrådet har den 1. marts 2003 etableret en forsøgsordning med retsmægling ved 4 byretter og ved Vestre Landsret. Forsøgsordningen er etableret inden for de eksisterende lovgivningsmæssige rammer. *I januar 2007 udtrådte Advokatrådet efter eget ønske af forsøgsordningen.*

Ved retsmægling hjælper en mægler, der er enten dommer eller advokat, parterne med selv at finde frem til konfliktens kerne og derefter blive enige om en holdbar løsning på striden. Retsmægleren kan ikke træffe nogen afgørelse i sagen, og forløbet kan til enhver tid afbrydes, hvis en af parterne ønsker det. Sker det, vil den civile sag fortsætte den normale gang ved domstolene.

Formålet med retsmægling er at nå frem til en aftalt løsning på konflikten, der opleves som mere tilfredsstillende af begge parter end den løsning, man kan nå frem til ved traditionel forligsmægling i retten, der bygger på de gældende retsregler, eller ved en dom. Løsningen ved retsmægling kan i højere grad tage hensyn til parternes underliggende interesser, behov og fremtid, og parterne har i højere grad selv indflydelse på forløbet.

Retsplejerådet afgav i november 2006 en betænkning med forslag til, hvordan en permanent, landsdækkende ordning med retsmægling kan indrettes (betænkning nr. 1481/2006 om reform af den civile retspleje V (Retsmægling)). På baggrund af betænkningen og de modtagne høringsvar over betænkningen har justitsministeren den 3. oktober 2007 fremsat et lovforslag for Folketinget med forslag til indretningen af en permanent, landsdækkende ordning med retsmægling, jf. forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om retsafgifter og arveloven (Retsmægling m.v.) (L 11).

Med hensyn til tvangsfuldbyrdelse af forlig indgået i forbindelse med mægling mv. fremgår det af retsplejelovens § 478, stk. 1, at retsforlig, dvs. forlig, der er indført i retsbogen, jf. retsplejelovens § 270, stk. 1, kan

danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse i fogedretten. Det samme gælder udenretlige skriftlige forlig om forfalden gæld, når det i forliget udtrykkeligt er bestemt, at det kan tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse.

Der findes ikke i dansk ret særlige regler om fortrolighed om indholdet mv. af en mægling. Efter retsplejelovens § 170 om vidneudelukkelse kan bl.a. advokater som udgangspunkt ikke pålægges at afgive vidneforklaring om det, som er kommet til deres kundskab ved udøvelsen af deres virksomhed, hvilket også omfatter eventuel deltagelse i mægling i forbindelse med deres virksomhed som advokat. I civile retssager kan bevisførelse, der skønnes at være uden betydning for sagen, ikke finde sted, jf. retsplejelovens § 341, og i praksis afskæres i almindelighed efter en parts begæring bevisførelse om indholdet af forligsforhandlinger.

Det lovforslag, som justitsministeren som ovenfor nævnt har fremsat den 3. oktober 2007, indeholder bl.a. et forslag til ændring af retsplejelovens § 170 om vidneudelukkelse, således at denne bestemmelse udvides til også at gælde for retsmæglere. Hvis lovforslaget vedtages, vil en retsmægler således - uanset om denne er dommer eller advokat - som udgangspunkt ikke kunne afkræves vidneforklaring om det, der er foregået under en retsmægling, medmindre parterne er enige herom.

Efter lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer gælder der for en række krav en 5-årig forældelsesfrist, som afbrydes ved, at kreditor inden fristens udløb får skyldnerens erkendelse af gælden eller foretager retslige skridt mod den pågældende, jf. lovens § 2. Efter Danske Lov 5-14-4 gælder der endvidere en 20-årig forældelsesfrist, som afbrydes blot ved en tilkendegivelse fra kreditor om, at kravet fastholdes.

Den 1. januar 2008 træder en ny forældelseslov i kraft (lov nr. 522 af 6. juni 2007). Det følger af denne lovs § 21, stk. 5, at hvis der inden forældelsesfristens udløb er indledt forhandlinger om fordringen mellem skyldneren og fordringshaveren, eventuelt under medvirken af en uafhængig tredjemand, indtræder forældelse tidligst et år efter det tidspunkt, hvor forhandlingerne må anses for at være afsluttet.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1, er det foreliggende direktivforslag omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af direktivet, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Institut for Menneskerettigheder, Amdrårdsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerklagenævnet, Byggeriets Ankenævn, Finansrådet, Realkreditrådet, Forsikring & Pension, Ankenævnet for Forsikring, Ankenævnet for Hotel, Restaurant og Turisme, Ankenævnet for Hulumrsisolering, Ankenævnet for Køreundervisning, Pengeinstitutanke-nævnet, Realkreditankenævnet, Rejseankenævnet, HTS Interesseorgani-sationen, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Håndværksrådet, Dansk Byggeri, Dansk Inkasso Brancheforening, Klagenævnet for Ejendomsformidling, Bygherreforeningen, Liberale Erhvervs Råd, Forenin-gen af Statsautoriserede Revisorer, Dansk Ejendomsmæglerforening, De Danske Patentageters Forening, Danmarks Rederiforening, Danske Speditører, Grundejernes Landsorganisation, Dansk Arbejdsgiverfor-ening, Landsorganisationen i Danmark, Fagligt Fælles Forbund, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, Det Danske Voldgiftsinstitut, Vold-giftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Landbrugsraadet, For-eningen af Registrerede Revisorer, IT-Brancheforeningen, Danske Finan-sieringsselskabers Forening, Foreningen af Statsamtænd, Boligselska-bernes Landsforening, Foreningen for Mediation/Konfliktmægling, Cen-ter for Konfliktløsning, Jysk Center for Konfliktløsning, Nordisk Forum for mægling, Mediationcenter A/S samt Lejernes Landsorganisation.

Bemærkninger:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, In-stitut for Menneskerettigheder, Københavns Kommune, Frederiks-berg Kommune, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerklagenævnet,

Byggeriets Ankenævn, Finansrådet, Realkreditrådet, Ankenævnet for Forsikring, Ankenævnet for Køreundervisning, Pengeinstitutankenævnet, Realkreditankenævnet, Rejseankenævnet, Dansk Byggeri, Liberale Erhvervs Råd, Grundejernes Landsorganisation, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Landbrugsraadet og Foreningen af Statsamtænd har ikke bemærkninger til forslaget.

Den Danske Dommerforening bemærker, at det grænseoverskridende aspekt forekommer særdeles beskedent. Dommerforeningen finder i øvrigt ikke umiddelbart et påtrængende behov for en EU-retlig regulering på området.

Dommerfuldmægtigforeningen finder forslaget meget positivt og har ikke i øvrigt fundet anledning til at fremkomme med en udtalelse om forslaget.

Advokatrådet finder, at det foreliggende initiativ ikke i noget nævneværdigt omfang forbedrer mulighederne for at anvende mægling i civil- og handelsretlige tvister. De foreslåede regler er således på den ene side utilstrækkelige til at sikre en effektiv og attraktiv mæglingsproces og indebærer på den anden side indgreb i centrale processuelle regler, herunder navnlig anvendelse af forskellige bevismidler, tvangsfuldbyrdelse, forældelse mv.

Advokatrådet finder endvidere, at det foreliggende forslag ikke er så gennemarbejdet, at det bør afløse eller øve indflydelse på de muligheder for retsmægling og udenretslig mediation, som allerede eksisterer i Danmark. Advokatrådet er derfor særlig skeptisk over for at lade direktivforslaget finde anvendelse på rent nationale sager uden noget grænseoverskridende element.

Advokatrådet finder, at der kan være behov for en nærmere afgrænsning af direktivets anvendelsesområde. Selv om det klart fremgår af direktivets præambel og visse af direktivforslagets bestemmelser, at direktivet retter sig mod mægling som alternativ til andre juridiske tvistløsningsmetoder, finder direktivet efter sin ordlyd også anvendelse på mægling i konflikter, som ikke overvejende er af juridisk art, men hvor mediation indgår som et redskab til at nå en fælles forståelse. Afgrænsningen kan efter Advokatrådets opfattelse skabe tvivl om, hvornår en person, der har bistået to parter med at løse en konflikt, er omfattet af direktivet. For eksempel er det ikke klart afgrænset, hvornår en person, der har bistået to

parter med at løse en konflikt, kan påberåbe sig den foreslåede vidnefritagelse mv., jf. herved direktivets artikel 6.

Advokatrådet fremhæver, at forligsmægling ved domstolene ikke omfattes af direktivet. Dette bør ses i sammenhæng med den danske retsmæglingsordning, idet bestemmelsen efterlader tvivl om, hvorvidt retsmægling, der varetages af en dommer, omfattes af direktivforslaget.

Advokatrådet peger på, at en domstol efter artikel 3, stk. 1, kan pålægge en part at deltage i et informationsmøde om brugen af mægling. I lyset af, at hverken direktivforslaget eller national lovgivning indeholder krav om obligatorisk mægling, finder Advokatrådet det overflødigt og uhenigtsmæssigt at tvinge parterne til at deltage i et møde herom. Advokatrådet finder det endvidere ikke hensigtsmæssigt at opstille bindende krav til parterne i civile sager, medmindre sådanne krav konkret kan begrundes i tungtvejende hensyn til sagens behandling. Et sådant hensyn ses ikke at foreligge, ligesom det ikke fremgår af forslaget, hvilken retsvirkning der skal være knyttet til at udeblive fra et informationsmøde.

Advokatrådet finder endvidere den foreslåede artikel 4 overflødig. Advokatrådet er enig i bestemmelsens målsætning om at sikre mæglingens kvalitet. Advokatrådet finder imidlertid, at den foreslåede bestemmelse ikke i noget nævneværdigt omfang bidrager til en sådan kvalitetssikring. Advokatrådet fremhæver endvidere, at der både i Danmark og i en række andre medlemsstater allerede eksisterer velfungerende kvalitetskontrolordninger for advokater, der udøver mægling, idet de advokatetiske regler også finder anvendelse på mægling. Advokatrådet fremhæver, at de gældende regler om advokatvirksomhed således allerede i dag indebærer et effektivt tilsyn med de mæglere, der samtidig er advokater, og i øvrigt samtidig regulerer sådanne forhold – som f.eks. tavshedspligten – som også tilsigtes reguleret ved direktivet.

Vedrørende artikel 5 peger Advokatrådet på, at den foreslåede formulering muligt etablerer en retstilstand, hvorefter det kan blive vanskeligt eller umuligt at anfægte gyldigheden af en mediationsaftale for domstolene. Adgangen til at anfægte en mediationsaftale ved domstolene bør ikke være snævrere end f.eks. muligheden for at anfægte en voldgiftsaftale, og formuleringen af artikel 5 i øvrigt synes at forudsætte, at kun aftaler, som i deres indhold svarer til den retsstilling, som i øvrigt må antages at gælde efter lovgivningen i EU eller det pågældende land, kan antages som gyldige aftaler. Advokatrådet fremhæver, at dette formentlig ikke er

hensigten med direktivet, idet formålet med mediation i en række tilfælde vil være at søge en løsning, som parterne er enige om, uanset om dette er i overensstemmelse med den gældende lovgivning på området.

Advokatrådet er skeptisk over for den foreslåede artikel 6. Det er efter rådets opfattelse usikkert, hvornår en mægler er omfattet af bestemmelsen, som griber ind i nationale, processuelle regler for bevisførelse. De foreslåede regler om udelukkelse af beviser, vidnefritagelse mv. er således væsentligt anderledes end de gældende danske regler på området. Advokatrådet er således skeptisk over for forslaget om generelt at vidneudelukke en mægler og henviser i den forbindelse til, at der ikke gælder tilsvarende regler for f.eks. vidneafhøring af voldgiftsdommere i en retssag om gyldigheden af en voldgiftskendelse.

Advokatrådet er imod forslaget om, at en mægler skal kunne nægte at udtale sig som vidne i en civil sag, også i tilfælde hvor parterne ønsker den pågældende mægler ført som vidne.

Advokatrådet fremhæver endelig, at bestemmelsen i artikel 6, stk. 5, må antages at give anledning til afgrænsningsvanskeligheder i praksis.

Dansk Retspolitisk Forening bemærker, at forslaget ikke umiddelbart ses at ville berøre danske regler grundet det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. På den baggrund finder foreningen ikke grundlag for nærmere at kommentere forslaget, der efter foreningens opfattelse dog forekommer udmærket og velbegrunder.

Forbrugerrådet opfordrer Justitsministeriet til at sikre, at direktivet i så høj grad som muligt kommer til at afspejle danske synspunkter, da Danmark på et senere tidspunkt evt. skal deltage i det retlige samarbejde. Det vil således efter rådets opfattelse være usandsynligt, om danske synspunkter på det tidspunkt kan ændre et vedtaget direktiv.

Forbrugerrådet mener, at Kommissionens tidligere dokumenter på forbruger-ADR-området, således f.eks. Kommissionens Anbefaling fra april 2001, burde være afspejlet i direktivforslaget.

Forbrugerrådet anfører, at det ikke oplagt, at mægling egner sig til forbrugersager, der adskiller sig fra de øvrige omfattede civil- og handelsretlige tvister ved ikke at forudsætte, at de to parter nogensinde behøver mødes igen.

Forbrugerrådet finder ikke direktivet tilstrækkeligt præcist. Definitionen af en mægler er meget bred, og der stilles ingen krav til denne hverken med hensyn til uvildighed, uddannelse eller anden ekspertise, ligesom det ikke kræves, at parterne informeres nærmere om mægleren og dennes uddannelse, ekspertise mm.

Forbrugerrådet finder, at en mere ubestemt hensigtserklæring om, at medlemsstaterne skal fremme frivillige adfærdskodeks og uddannelse af mæglere, ikke er tilstrækkelig, bl.a. fordi det er uden konsekvenser, hvis reglerne ikke overholdes. Sådanne regler bør præciseres i direktivet.

Forbrugerrådet anfører endvidere, at direktivforslaget ikke sikrer, at en forbruger oplyses tilstrækkeligt om sine fravigelige og ufravigelige rettigheder. Eksistensen af ufravigelige regler på forbrugerområdet gør det særligt vigtigt, at en mægler er kompetent, da forbrugeren ellers kan blive dårligere stillet end ved småsagsbehandling eller andre ADR-modeller, f.eks. behandling i godkendte klagenævn.

Forbrugerrådet ser positivt på, at der i artikel 5 er taget højde for problemet med fuldbyrdelse af indgåede aftaler.

Forbrugerrådet konkluderer, at mægling ikke generelt kan anbefales som en anvendelig metode til at opfylde forbrugers behov for på en let, billig og sikker måde at få sin ret. Rådet finder, at udkastet til direktiv bør forbedres væsentligt, for at mægling er bedre end alternative ADR-systemer.

HTS Interesseorganisationen er positiv over for mægling som konfliktløsningsform på det civil- og handelsretlige område og ser mægling som en meget anvendelig konfliktløsningsform. De siger, der er egnet til en sådan proces, kan afsluttes til parternes fulde tilfredshed samtidig med, at mægling sikrer en hurtigere løsning og anvendelse af færre ressourcer og omkostninger. Organisationen bemærker, at en harmonisering af reglerne for konfliktløsning gennem mægling vil lette adgangen til at anvende denne alternative konfliktløsningsform såvel i internationale som nationale konflikter. Da mægling ikke på nuværende tidspunkt er særlig udbredt, ville nogle overordnede rammer og en formel struktur omkring mæglingsforsøg ifølge organisationen være formålstjenlig. Det samme gælder krav om, at mæglingsprocessen overholder visse standarder, der sikrer processens saglighed. Det er organisationens opfattelse, at parterne

i en konflikt skal kunne vælge de redskaber, som tjener virksomheden bedst i bestræbelserne på at løse konflikten.

HTS Interesseorganisationen finder, at selv om direktivet ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, bør man alligevel overveje at få ordningen indført i Danmark.

HTS Interesseorganisationen finder artikel 4, hvorefter Kommissionen og medlemsstaterne vil fremme og støtte udviklingen af frivillige adfærdskodeks og støtte uddannelse af mæglere særdeles positiv og fremhæver, at der på nuværende tidspunkt ikke findes nogen certificering eller autorisation af mæglere, hvilket kan være med til at skabe usikkerhed for brugerne om anvendelse af disse.

HTS Interesseorganisationen er positiv over for artikel 5, hvorefter resultatet af en mægling kan bekræftes af en domstol og dermed få retskraft. Dette selv om en mæglingsproces baserer sig på, at begge parter i mæglingsprocessen har opnået enighed om en løsningsmodel og derfor i praksis ofte vil føle sig bundet heraf i modsætning til, hvad der nødvendigvis vil være tilfældet i forbindelse med en domsafsigelse i traditionel forstand.

HTS Interesseorganisationen finder, at forbudet i medfør af artikel 6 for den enkelte mægler til at afgive vidneforklaring eller fremlægge bevismidler er et meget vigtigt punkt. En sådan regel er ofte omfattet af de etiske regler, som mæglerne arbejder med. Organisationens anfører, at en harmonisering af disse regler ville øge parternes tryghed ved valget af en mæglingsproces, og at Danmark bør indføre en bestemmelse herom i retsplejeloven.

HTS Interesseorganisationen bemærker i forbindelse med artikel 7, at muligheden for at afbryde forældelsesfristen ved enighed om anvendelse af mægling ses som en relevant drøftelse, som eventuelt bør indgå i den forestående ændring af forældelsesloven.

Ankenævnet for Hotel, Restaurant og Turisme tilslutter sig det høringssvar, som HTS Interesseorganisationen har afgivet.

Dansk Industri anfører, at initiativer, som forøger og understøtter erhvervslivets mulighed for fleksibel konfliktløsning, er positive. DI er således også positive overfor det foreliggende forslag, som dels vil under-

støtte den grænseoverskridende eksigibilitet af forlig indgået ved mægling, dels sikre retssikkerheden ved deltagelse i mægling gennem udelukkelse af mæglingsforsøg som bevismiddel ved efterfølgende domstolsprøvelse af den til grund liggende tvist.

Dansk Industri tilslutter sig ligeledes direktivets øvrige indhold, herunder krav til sikring af mæglerens kvalitet, samt at mægling afbryder forældelse, idet dette alt andet lige må anses for at fremme incitamentet til brug af mægling.

Dansk Industri opfordrer til, at Danmark arbejder for, at forslaget fremmes med hjemmel i traktatens artikel 95. Dansk Industri vil således finde det beklageligt, hvis direktivet ikke vil finde anvendelse i Danmark.

Håndværksrådet støtter såvel det konkrete forslag som øvrige initiativer, der tilstræber at formalisere og fremme brugen af mægling, herunder mediation.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer er positivt indstillet over for direktivet og har ingen yderligere bemærkninger.

Danmarks Rederiforening kan generelt tilslutte sig, at man fra dansk side indtager en positiv holdning over for initiativer, der kan fremme anvendelsen af alternativ konfliktløsning, forudsat de er baseret på frivillighed, og at man, i den udstrækning man bliver inddraget i arbejdet med det foreslåede direktiv, forholder sig positiv til dette.

Fagligt Fælles Forbund peger på, at direktivforslaget skal ses i lyset af, at der i Danmark allerede kører en forsøgsordning, som hviler på identiske principper. Eftersom forslaget indebærer, at der indføres fælles minimumsregler, og retsmægling ifølge forslaget skal være valgfrit, strider forslaget ikke imod den igangværende danske ordning.

HK Danmark bemærker, at forbundet grundlæggende er tilhænger af muligheden for mægling for derved at have mulighed for i videre udstrækning at tilgodese hensynet til medlemmernes personlige forhold, kortere sagsbehandlingstid og lavere omkostninger og på denne måde have et alternativ til at kunne varetage forbundets medlemmers interesse.

HK Danmark understreger, at det afgørende for forbundet vil være, at ordningen er frivillig, at alle parter på et hvilket som helst tidspunkt kan

lade sagen overgå til domstolsbehandling, *at* tidsfrister mv. afbrydes som nævnt i artikel 7, *og at* det sikres, at denne suspension af frister også får rækkevidde overfor tredjepart; eksempelvis Lønmodtagernes Garantifond, hvis en arbejdsgiver efterfølgende går konkurs.

HK Danmark finder ikke, at der i tilstrækkelig grad er redegjort for direktivets nødvendighed for det indre markeds funktion.

HK Danmark bemærker i forbindelse med artikel 1, at en sikring af yderligere adgang til konfliktløsning som alternativ til domstolsbehandling er et udmærket formål, men rejser samtidig spørgsmålet om, hvorvidt det er nødvendigt med en gennemførelse i direktivform frem for indgåelse af frivillige ordninger.

Med hensyn til artikel 2 er det efter forbundets opfattelse afgørende, *at* den bistående tredjepart er neutral, *at* mæglingen er frivillig, *og at* det er parterne selv, der skal indgå aftalen.

Under henvisning til artikel 3 finder forbundet det afgørende, at beslutningen om valg af procesform udelukkende er op til parterne, og at der således alene kan pålægges deltagelse i et informationsmøde om mægling.

For så vidt angår artikel 4, finder forbundet det afgørende, at der udvikles, sikres og understøttes en god kvalitet, da ordningen ellers vil udvides og blive valgt fra.

Om artikel 5 anfører forbundet, at bestemmelsen umiddelbart strider imod grundtanken med mæglingsinstituttet – nemlig at nå til enighed ad frivillighedens vej. Omvendt har forbundet også en interesse i at sikre, at en indgået aftale overholdes, men finder dette bedst foreneligt med mæglingen ved at sikre eksigibiliteten i parternes fælles indgåede aftale. På denne måde er det op til parterne at aftale, at en indgået aftale skal kunne fuldbyrdes gennem domstolsbehandling.

HK Danmark fremhæver i forbindelse med artikel 7, at hvis direktivet får rækkevidde i ansættelsesretlige sager, er der en særlig risiko i forbindelse med virksomhedens konkurs og efterfølgende behandling af lønmodtagerkrav i Lønmodtagernes Garantifond.

Forbundet finder endvidere, at artikel 7, litra b, ikke er i overensstemmelse med artikel 3, nr. 1, hvorefter der alene kan opfordres til mægling og pålægges deltagelse i et informationsmøde. Forbundet finder derfor, at teksten i artikel 7, litra b, bør ændres.

Det Danske Voldgiftsinstitut oplyser, at instituttet for nogle år siden vedtog regler om frivillig mægling, der ikke afskærer parterne fra at gå til domstolene og ikke indeholder bestemmelser om, at parterne forpligter sig til at tillægge indledning af mægling virkning som sagsanlæg for afbrydelser af frister og forældelse, renter o.a.

Forening for Mediation/Konfliktmægling kan tilslutte sig direktivets overordnede formål om at lette adgangen til hensigtsmæssig konfliktløsning ved at fremme anvendelsen af mægling. Foreningen finder imidlertid, at direktivet lægger op til en skæv styrkelse af mægling ved at fokusere på forholdet mellem mægling og retssager og ved udelukkende at foreslå initiativer vedrørende domstolene. Dette er ikke en hensigtsmæssig afgrænsning af et første direktiv om mægling.

Forening for Mediation/Konfliktmægling finder det i den forbindelse vigtigt at understrege, at et stort antal af de civil- og handelsretlige konflikter, som er egnet til mægling, ikke har anlæggelse af retssag som alternativ. Direktivforslag om fremme af mægling i civil- og handelsretlige forhold bør derfor ikke alene baseres på den forudsætning, at området for mægling og for domstolsbehandling er overvejende sammenfaldende, ligesom mæglingsprocessen ikke – for at kunne få almindelig udbredelse – har behov for at blive sikret de samme midler, f.eks. fuldbyrdelsesmuligheder, som parter, der vælger at anvende domstolene, råder over. En reel styrkelse af anvendelsen af mægling i Danmark og Europa på nuværende tidspunkt består ikke i snævert at styrke det område, som traditionelt gøres til genstand for retssager, men i at styrke mægling på civil- og handelsretlige områder i al almindelighed.

Med hensyn til retsgrundlag og valget af direktivformen finder foreningen, at der ikke er redegjort for, at det foreslåede direktiv er nødvendigt for det indre markeds funktion.

Forening for Mediation/Konfliktmægling er endvidere ikke overbevist om, at mægling fremmes bedst i direktivform med de foreslåede bestemmelser, når det tages i betragtning, hvor forskelligt mæglingsmetoden er udbredt i EU's medlemslande. Foreningen finder det sandsynligt,

at medlemslandene på grundlag af mindre bindende EU-reguleringer (som f.eks. henstillinger, vejledende retningslinjer for god praksis, koordineringsinitiativer, fælles forskningsindsats, systematisk videnudvikling og udveksling etc.) vil kunne arbejde for at fremme stabile retlige rammer for samspillet mellem mægling og domstolssystemet og generelt fremme anvendelsen af mægling i civil- og handelsretlige sager.

For så vidt angår direktivets anvendelsesområde bemærker foreningen, at direktivets konkrete bestemmelser fokuserer på konflikter, der kan gøres til genstand for domstolsbehandling. Direktivet bør efter foreningens opfattelse i stedet rettes mod alle typer civil- og handelsretlige konflikter – også dem der ikke umiddelbart er egnede til domstolsbehandling.

Forening for Mediation/Konfliktmægling anfører, at definitionen i artikel 2, litra a, er meget bred og ikke i tilstrækkelig grad indeholder de for mægling særlige karakteristika. Til definitionen bør ifølge foreningen således tilføjes, *at* den bistående tredjepart er neutral, *at* mægling er frivillig, *og at* det er parterne selv, der skal indgå aftalen.

Forening for Mediation/Konfliktmægling fremhæver, at neutraliteten er helt central i mægling. Ved neutralitet forstås, dels at mægler ikke fremmer bestemte løsninger, og dels at mægleren behandler alle parter lige. Især neutraliteten i forhold til sagens genstand fremhæves. I mægling er løsningen af konflikten helt op til parterne, og mægleren skal alene hjælpe dem i processen frem mod en løsning. Det er ikke mæglerens opgave at tage stilling til sagen, ligesom det ikke er mæglerens opgave at sikre løsninger i overensstemmelse med gældende ret eller kutymen på området. Når neutralitet ikke er medtaget i definitionen, åbnes der efter foreningens opfattelse mulighed for, at mægling også kommer til at omfatte konfliktløsningsaktiviteter, hvor mægleren rådgiver parterne om de – set med dennes øjne – ”rigtige” løsninger. Herved risikerer man, at mægling kan udvikle sig til en art uformel retssag, hvor mægleren optræder i en dommerlignende rolle uden nogen form for retsgarantier.

På den baggrund og for at understrege, at det er parterne selv, der skal indgå aftalen, og at konflikten så at sige er deres, anfører foreningen, at definitionen således bør tilføjes et ”neutral” før ”tredjepart” og et ”selv” efter ”på” i artikel 2, litra a, 1. afsnit.

Forening for Mediation/Konfliktmægling bifalder, at direktivet i artikel 2, litra b, lægger op til, at mæglere ikke er personer fra bestemte profes-

sioner. Mægling er en tværfaglig disciplin, og intet eksisterende fagområde kan i sig selv tage patent på mægling. En mægler er en person, der er uddannet i et kortere eller længere forløb til at varetage netop denne funktion. Når en person stiller sig til rådighed som mægler, er det som sådan og ikke qua sin uddannelsesmæssige baggrund i øvrigt.

Forening for Mediation/Konfliktmægling anfører i forbindelse med artikel 3, at foranstaltninger til fremme af mægling gennem henvisning til mægling bør rette sig mod alle større områder, som producerer konflikter inden for det civil- og handelsretlige område, og til instanser eller organisationer, hvor det er muligt at henvise til mægling. Som eksempler kan nævnes beboer- og forbrugerområdet. Det er ikke en fordel for udviklingen af mægling, at der sker en ensidig styrkelse af anvendelse af mægling ved domstolene udført af jurister og dommere, medmindre mæglingsprocesser også styrkes tilsvarende i andre sektorer. I modsat fald udvikles mæglingen på juraens, juristernes og de retlige rammers præmisser. Dette er ikke hensigtsmæssigt og tjener ikke parternes og samfundets behov.

Forening for Mediation/Konfliktmægling anser det for en god idé, at medlemsstaterne i medfør af artikel 4 fremmer og støtter udviklingen af etiske regler, kvalitetskontrol og uddannelse af mæglere, så længe det sker i et samarbejde med de relevante faglige miljøer og ikke er via udstedelse af bindende normer fra centralt hold. Der kunne for eksempel tænkes på støtte til et videnscenter, til forskning og til oplysningsaktiviteter over for brugere.

Om artikel 5 anfører foreningen, at mæglingstanken i det hele bygger på frivillighed, og allerede af denne grund er tanken om at give mæglingsaftaler samme retskraft som domme i strid med selve grundtanken. Foreningen fremhæver, at man også kan anlægge den synsvinkel, at mægling i modsætning til konfliktbehandling ved domstolene hviler i en helt anden konfliktforståelse, hvor bl.a. sanktioner er uden betydning, idet parterne selv har indgået aftalen. Netop mæglingens frivillige karakter kombineret med at parterne selv tager stilling i deres konflikt med mæglerens hjælp, er også afgørende for, at mægling ikke afføder retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Den foreslåede artikel 5 vil således efter foreningens opfattelse medføre en række problemer: Dels vil hele mæglingsprocessen blive påvirket af, at den endelige aftale kan tillægges retskraft. Det kan betyde, at der un-

dervejs kommer fokus på de områder, hvor retskraft er tænkelig, hvorimod de – ofte overordentlige vigtige – områder, der ikke kan tillægges retskraft risikerer at miste deres betydning helt eller delvist. Dels vil en sådan bestemmelse rejse store retssikkerhedsmæssige problemer. Foreningen påpeger, at hvis en mæglingsaftale skal tillægges retskraft som en dom uden retssystemets retssikkerhedsgarantier, vil der opstå retssikkerhedsmæssige problemer. Man kan forestille sig, at man for at afhjælpe disse langsomt vil indbygge samme garantier i mægling som ved domstolene, og umærkeligt vil mægling blive lig den aktivitet, som den skal være et alternativ til og dermed uinteressant. Formålet med direktivet er at sikre en sund sammenhæng mellem mægling og retssager, og det sker efter foreningens mening bedst ved at sikre, at mægling forbliver et reelt alternativ. Artikel 5 er således imod hele grundtanken i mægling og kan være direkte skadelig for mæglingsinstituttet, hvorfor Forening for Mediation/Konfliktmægling anbefaler, at artiklen udgår.

Forening for Mediation/Konfliktmægling finder det yderst formålstjenligt at sikre mæglerens tavshedspligt ved at sikre mægleren mod at blive indkaldt som vidne i en evt. efterfølgende retssag, jf. artikel 6. Foreningen peger på, at der i Danmark hersker en ganske betydelig retsusikkerhed på dette område, hvilket er uheldigt i forhold til brugerne. En af grundpræmisserne i mægling er, at mægleren behandler alt, hvad denne bliver vidende om i forbindelse med mæglingen, fortroligt. Det vil være meget hensigtsmæssigt at sikre denne fortrolighed ved en egentlig vidnefritagelsesregel, og at denne regel kun skal kunne fraviges helt undtagelsesvist. En sådan undtagelse foreligger efter foreningens opfattelse ikke i forbindelse med en evt. gennemførelse eller fuldbyrdelse af en aftale, hvorfor artikel 6, litra 3a, efter foreningens opfattelse bør udgå. Tværtimod er der måske særligt i disse situationer brug for at fastholde tavshedspligten, så mæglerens rolle forbliver tydelig, og parternes kan være trygge ved processen. Foreningen finder i øvrigt artikel 6, litra 3 b, upræcist formuleret og frygter, at bestemmelsen kan bruges bredt til at komme uden om vidnefritagelsen. Formuleringen bør strammes op, så det er ganske tydeligt, at kun helt særlige situationer kan begrunde en ophævelse af vidnefritagelsen.

Mediationcenter A/S udtrykker glæde over, at Kommissionen sætter fokus på mediationsområdet, herunder især på fuldbyrdelse af aftaler indgået ved mediation, afbrydelse af forældelsesfrister, bevismidlers fremlæggelse og vidnepligt for mediatorer. Disse områder har efter cen-

terets mening behov for regulering og klare retningslinjer for at skabe tryghed hos brugerne af systemet.

Mediationcenter A/S bemærker, at meditation/mægling tilhører det interessebaserede konfliktløsningssystem, mens en retssag tilhører det rettig-hedsbaserede konfliktløsningssystem. En retssag er et alternativ til me-diation/mægling, da retssagen indtræder længere ud på ”konflikttrappen”. Når ét af formålene med direktivet er at bibringe domstolene redskaber til at fremme anvendelsen af mægling, vil det ofte være for sent i kon-fliktforløbet, da konflikten er eskaleret til et trin på trappen, der kræver anvendelse af rettigheder, eller at parterne ved en dom får fortalt udfaldet af deres sag. De redskaber, som direktivet ønsker at give domstolene ved artikel 3 om henvisning til mægling, kan derfor have ringe indvirkning. Større virkning vil kunne opnås ved oplysningskampagner om brugen af mægling og mediation på et tidligere tidspunkt. Der, hvor domstolenes henvisningsadgang til mægling kan have betydning, er som ”loop-back effekt” i form af, at en mindre indgribende interessebaseret procedure bliver taget i anvendelse.

Mediationcenter A/S bemærker, at det ikke fremgår af direktivet, mellem hvilke parter det sunde forhold mellem mægling – det interessebaserede system – og retssager – det rettig-hedsbaserede system – ønskes etableret, herunder om dette skal være ét og samme system, der har begge funktioner. Centeret finder, at det kan være vigtigt i direktivet at få klarlagt mel-lem hvem eller hvilke systemer, det sunde forhold mellem mægling og retssager skal etableres, eller om direktivet alene har til formål at gøre domstolene opmærksom på, at mægling er en konfliktløsningsmulighed. Centeret oplyser i den forbindelse, at Holland eksempelvis ikke vil lade dommere foretage mediation, samtidig med at de varetager funktionen som dommer. I Holland vil man i stedet opbygge et nyt system uden for det eksisterende retssystem, hvor mediation kan foretages af certificerede mediatorer og med tilskud fra den hollandske stat. I Storbritannien vil man ligeledes forsøge at opbygge et nyt system, der ikke gør det muligt for dommere samtidigt at fungere som mediatorer eller tilhøre begge sy-stemer samtidigt.

Mediationcenter A/S anfører, at det klart bør fremgå, hvorvidt direktivets artikel 6 alene omhandler mæglinger mellem forskellige juridiske enheder og ikke vedrører mæglinger i konflikter mellem interne relationer, eller om mæglinger i interne sager i virksomheder og organisationer også er omfattet. Mediationcenter A/S mener, at direktivet alene bør omfatte

mæglinger mellem eksterne relationer, og at interne mæglinger i organisationer ikke bør lovreguleres.

Lejernes Landsorganisation bemærker, at det i forbindelse med mægling bør sikres, at præceptive regler i lejelovgivningen ikke tilsidesættes.

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører om forholdet til subsidiaritet og proportionalitet, at i betragtning af behovet for at sikre den nødvendige retssikkerhed og forudsigelighed i situationer, der drejer sig om forholdet mellem mægling og civile retssager i tvister, som indeholder et grænseoverskridende element, og behovet for at sikre, at det indre marked for levering og modtagelse af mæglingsydelser fungerer effektivt, kan målene for direktivforslaget ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne. Med hensyn til at sikre den nødvendige sammenhæng og tilvejebringe disse grundlæggende ensartede regler, som finder anvendelse i både grænseoverskridende situationer og rent indenlandske sager, vil de foranstaltninger, som træffes på fællesskabsplan, være mere effektive end de individuelle initiativer, som hver medlemsstat træffer.

Kommissionen anfører endvidere, at bestemmelserne i forslaget kun omfatter, hvad der er strengt nødvendigt for at nå disse mål. Man har valgt et direktiv som det mest hensigtsmæssige instrument, da bestemmelserne har til formål at nå visse specifikke mål, mens det overlades til medlemsstaterne, hvordan målene skal nås. Forslaget er også begrænset til de spørgsmål, som kun kan løses gennem lovgivning, mens spørgsmål, hvor der kan findes markedsbaserede løsninger, er udelukket fra anvendelsesområdet.

Som anført ovenfor i pkt. 1, *har der været rejst spørgsmål om hjemmelsgrundlaget for direktivforslaget med hensyn til regulering af sager, der ikke har et grænseoverskridende islæt (dvs. rent interne (nationale) sager), ligesom der er peget på, at der under alle omstændigheder bør fremlægges belæg for, at foranstaltningerne vil være nødvendige for det indre markeds funktion. Som nævnt ovenfor under pkt. 2 er det reviderede udkast til direktivforslag begrænset til grænseoverskridende tvister.* Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

7. Andre medlemslandes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Danmark deltager på grund af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende direktivforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark, jf. punkt 1 ovenfor.

Fra dansk side er man dog generelt positiv over for initiativer, der kan fremme anvendelsen af alternativ konfliktløsning.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget behandles efter EF-traktatens art. 251 (proceduren for fælles beslutningstagen). *Ved førstebehandlingen af forslaget vedtog Europa-Parlamentet den 29. marts 2007 en udtalelse om forslaget. Udtalelsen indeholdt 33 ændringer til Kommissionens forslag, hvoraf nogle overtog bestemmelser fra Rådets fælles forståelse opnået på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 1. - 2. december 2005, mens der med andre ændringer blev indføjet nye bestemmelser eller omformuleret eksisterende bestemmelser. Europa-Parlamentet vedtog også ændringer vedrørende betragtningerne, som ikke indgik i Rådets fælles forståelse.*

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på møder i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 15. november 2005 og den 23. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et grundnotat er den 23. februar 2005 sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

De modtagne høringssvar og en høringsoversigt vedrørende forslaget er den 16. juni 2005 sendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg er blevet orienteret om sagen forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 1. - 2. december 2005.

Dagsordenspunkt 3: Rådets rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

Forslaget til rammeafgørelse har til formål at sikre beskyttelsen af personoplysninger, der behandles inden for rammerne af det politimæssige og strafferetlige samarbejde mellem medlemsstaterne (afsnit VI i Traktaten om den Europæiske Union). Forslaget vurderes ikke at være i strid med nærhedsprincippet. Forslaget vurderes i sin nuværende udformning at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser, og *forslaget vil muligvis også kunne have statsfinansielle konsekvenser*. Det oprindelige forslag til rammeafgørelse har i løbet af forhandlingerne gennemgået en lang række ændringer, og *det tyske formandskab foretog således en større revision af forslaget*. Endvidere opnåede Rådet i forbindelse med rådsmødet den 18. september 2007 *politisk enighed om udvalgte spørgsmål, herunder om rammeafgørelsens anvendelsesområde*. I lyset heraf er flere af de bemærkninger, som er fremkommet, især fra politiet, anklagemyndigheden og domstolene, i forbindelse med den hjemlige høring over det oprindelige forslag til rammeafgørelse, ikke længere relevante. Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget. *Det forventes, at det portugisiske formandskab i forbindelse med det kommende rådsmøde den 8.-9. november 2007 vil forelægge de resterende bestemmelser i det foreliggende udkast til rammeafgørelse for Rådet med henblik på at opnå politisk enighed herom*. Fra dansk side er man overordnet positiv over for udviklingen af et EU-instrument, der fastlægger mindste-regler om beskyttelse af persondata i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde.

1. Baggrund

Kommissionen fremlagde i december 2005 et forslag til Rådets rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde (KOM(2005)475)

Forslaget til rammeafgørelse om databeskyttelse skal bl.a. ses i sammenhæng med spørgsmålet om udveksling af oplysninger mellem medlems-

staternes retshåndhævende myndigheder på grundlag af det såkaldte tilgængelighedsprincip.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27.-28. april 2006 orienterede det østrigske formandskab om status for forhandlingerne om udkastet til rammeafgørelse.

Det finske formandskab orienterede om status for forhandlingerne om udkastet til rammeafgørelsen i forbindelse med rådsmødet den 4.-5. december 2006.

Det tyske formandskab udarbejdede i samarbejde med Kommissionen et revideret udkast til rammeafgørelsen, som blev fremlagt kort forud for rådsmødet den 19.-20. april 2007, hvor det tyske formandskab orienterede om status for sagen.

På rådsmødet den 12.- 13. juni 2007 orienterede det tyske formandskab om status i sagen, og Rådet vedtog en række rådskonklusioner. Rådet tilkendegav i den forbindelse vilje til - hvor det er relevant - at tage hensyn til de generelle databeskyttelsesmæssige principper, som gengives i bilaget til Europa-Parlamentets LIBE-udvalgs udtalelse af 24. maj 2007 om forslaget (jf. punkt 9 nedenfor). Rådet tilkendegav endvidere at ville prioritere behandlingen af forslaget og opnå politisk enighed om forslaget hurtigst muligt og senest inden udgangen af 2007.

I forbindelse med rådsmødet den 18. september 2007 forelagde det portugisiske formandskab spørgsmålet om anvendelsesområdet for rammeafgørelsen samt spørgsmålet om videregivelse til tredjelande og internationale organer af oplysninger, som er modtaget fra en anden medlemsstat. Formandskabet opnåede politisk enighed i Rådet om sit oplæg vedrørende de to spørgsmål.

Det forventes, at det portugisiske formandskab i forbindelse med det kommende rådsmøde den 8. - 9. november 2007 vil forelægge de resterende bestemmelser i udkastet til rammeafgørelse for Rådet med henblik på at opnå politisk enighed herom.

2. Indhold

Forslaget til rammeafgørelse om databeskyttelse er fremsat under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 30

om fælles handling vedrørende politisamarbejde, artikel 31 om fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager samt artikel 34, stk. 2, litra b, hvoraf det fremgår, at Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen kan vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Det tyske formandskabs reviderede udkast indeholdt – ligesom de tidligere udkast – generelle regler for lovligheden af behandlingen af personoplysninger, bestemmelser vedrørende specifikke former for databehandling (videregivelse og at stille personoplysninger til rådighed for andre medlemsstater), den registreredes rettigheder, fortrolighed og sikkerhed i forbindelse med databehandlingen, klageadgang, erstatningsansvar og sanktioner samt tilsynsmyndigheder. Det reviderede udkast adskilte sig dog på flere punkter fra det hidtidige udkast. Det kan navnlig nævnes, at der blev lagt op til en mere overordnet regulering end hidtil. Med forslaget blev der desuden lagt op til at fokusere på databeskyttelsen i forbindelse med udveksling af personoplysninger mellem medlemsstaterne (de grænseoverskridende tilfælde). Herudover blev der lagt op til, at de kommende regler også skal omfatte behandling af personoplysninger ved Europol (Den Europæiske Politienhed), Eurojust (Den Europæiske Enhed for Retligt Samarbejde) og Toldinformationssystemet, der er etableret i henhold til den konvention, der har hjemmel i artikel K.3 i traktaten om Den Europæiske Union, om brug af informationsteknologi på toldområdet og alle ændringer heraf. Endelig lagde det reviderede udkast op til, at der skal etableres en samlet fælles uafhængig kontrolinstans vedrørende de tre nævnte institutioner, der skal overvåge og kontrollere overholdelsen af databeskyttelsesbestemmelserne.

De efterfølgende forhandlinger har taget udgangspunkt i det reviderede tyske udkast.

På rådsmødet den 18. september 2007 opnåedes politisk enighed om at rammeafgørelsen alene skal finde anvendelse på grænseoverskridende udveksling af personoplysninger og omordningen for videregivelse til tredjelande og internationale organer af oplysninger, som er modtaget fra en anden medlemsstat, samt. I den forbindelse opnåede Rådet enighed om formuleringen af præambelbetragtning 6, 6a, 12a, 12b, 25 samt artikel 14, 27 og 27a.

Da det foreliggende udkast på en række punkter adskiller sig fra det offentliggjorte kommissionsforslag, foretages der i det følgende en relativt udførlig gennemgang af det indhold, som udkastet forventes at have ved forelæggelsen på rådsmødet.

2.1 Anvendelsesområde

Udkastets artikel 1 indeholder de grundlæggende regler om rammeafgørelsens anvendelsesområde.

Det bestemmes for det første, at rammeafgørelsen finder anvendelse på den form for behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages elektronisk, samt på ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Det følger for det andet af artikel 1, at rammeafgørelsen alene finder anvendelse i forbindelse med personoplysninger, der er eller påtænkes udvekslet mellem medlemsstaterne.

Det fastsættes således, at medlemsstaterne – under overholdelse af rammeafgørelsen – skal sikre den registreredes grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og navnlig, at dennes privatliv respekteres fuldt ud

- *når data - med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge straffelovsovertrædelser eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner - videregives mellem medlemsstater eller fra medlemsstater til myndigheder oprettet ved retsakter vedtaget af Rådet i henhold til afsnit VI i traktaten om den Europæiske Union (søjle 3), og*
- *når data viderebehandles med samme formål i den medlemsstat, der har modtaget sådanne data fra en anden medlemsstat mv.*

I tilknytning til afgrænsningen af anvendelsesområdet til "grænseoverskridende personoplysninger" er der med hensyn til rent nationale behandlinger af personoplysninger enighed om, at det i en præambelbetragtning (6b) tilkendegives, at medlemsstaterne har til hensigt at sikre, at det nationale databeskyttelsesniveau "matcher" beskyttelsesniveauet i rammeafgørelsen. Det er i forhold til behandling og indsamling af personoplysninger på nationalt niveau endvidere bestemt, at rammeafgørelsen ikke er til hinder for, at medlemsstaterne yder sikkerhedsgarantier, som er mere omfattende end dem, der er fastsat i rammeafgørelsen.

Et tredje element i afgrænsningen af rammeafgørelsens anvendelsesområde er bestemmelsen om, at rammeafgørelsen ikke berører væsentlige nationale sikkerhedsinteresser og specifikke efterretningsaktiviteter inden for området vedrørende statens sikkerhed.

2.2. Materielle behandlingsregler

Udkastet indeholder herudover en række bestemmelser, som har karakter af materielle behandlingsregler.

Dette omfatter artikel 3, som fastlægger visse grundlæggende behandlingsprincipper, der skal følges i forbindelse med oplysninger, der er eller påtænkes udvekslet mellem medlemsstaterne.

Et centralt princip i den forbindelse er, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål. Herudover kan fremhæves det princip, at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af formålet med behandlingen.

De materielle behandlingsregler omfatter endvidere artikel 7, som vedrører behandling af særligt følsomme oplysninger (race, etnisk oprindelse, politisk overbevisning, religiøs og filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt helbredsmæssige og seksuelle forhold). Behandling af disse oplysninger er kun tilladt, når dette er strengt nødvendigt, og når der er fastsat passende sikkerhedsgarantier i den nationale lovgivning.

Artikel 12 begrænser medlemsstaternes mulighed for at bruge personoplysninger, der er modtaget eller stillet til rådighed af en anden medlemsstat, til andre formål end det formål, hvortil oplysningerne blev videregivet.

En medlemsstat må således kun viderebehandle sådanne oplysninger til:

- *forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af andre straffelovsovertrædelser eller fuldbyrdelse af andre strafferetlige sanktioner end det formål, hvortil de blev videregivet eller stillet til rådighed,*

- *andre retlige og administrative procedurer, som hænger direkte sammen med forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af straffelovsovertrædelser eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner,*
- *afværgelse af en umiddelbar og alvorlig trussel mod den offentlige sikkerhed eller*
- *historiske, statistiske eller videnskabelige formål, såfremt medlemsstaterne fastsætter passende garantier, som f.eks. ved, at oplysningerne anonymiseres.*

Hvis den modtagende medlemsstat ønsker at behandle oplysningerne til andre formål end de anførte, kræver det enten forhåndsgodkendelse fra den afgivende medlemsstat eller samtykke fra den registrerede.

Artikel 14 omhandler videregivelse til tredjelande eller internationale organer af oplysninger, som er modtaget fra en anden medlemsstat. Den grundlæggende ordning efter bestemmelsen er, at videregivelse til tredje-lande mv. af de omhandlede oplysninger bl.a. kræver både samtykke fra den medlemsstat, der har afgivet oplysningen, og at der foreligger tilstrækkelig databeskyttelsesforanstaltninger i det pågældende tredjeland mv. Kravet om samtykke kan kun fraviges i situationer, hvor en videregivelse af oplysninger er nødvendig for at forhindre en overhængende fare for den offentlige sikkerhed eller andre væsentlige interesser.

Herudover kan det nævnes, at der i artikel 14 a er medtaget en bestemmelse, som særligt regulerer videregivelse til private af personoplysninger, der – indenfor det politimæssige og strafferetlige samarbejde – er indsamlet fra en anden medlemsstat.

En sådan videregivelse til private må kun finde sted, såfremt en række betingelser er opfyldt, herunder at den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor oplysningerne er indsamlet, har givet tilladelse hertil. Den kompetente myndighed, der videregiver oplysningerne til en privat, orienterer denne om, hvilke formål oplysningerne må anvendes til. Der kan peges på, at der til artikel 14a er føjet en forklarende præambelbetragtning 10a, hvorefter bestemmelsen i artikel 14a ikke berører videregivelse af personoplysninger over for private (som f.eks. forsvarere og ofre) i forbindelse med straffesager.

Der er endelig i forslaget åbnet mulighed for, at den afgivende medlemsstat kan forpligte modtagerstaten til at respektere særlig begrænsninger i forhold til behandlingen af de pågældende oplysninger. Hvis der gælder særlige begrænsninger i den afgivende medlemsstat for behandling af de personoplysninger, der er tale om at videregive, kan afgiverstaten således i medfør af artikel 13 orientere modtagerstaten herom. Virkningen af en sådan orientering er, at den modtagende medlemsstat forpligtes til at overholde de særlige begrænsninger.

Den beskrevne ordning kan bl.a. bruges til at begrænse modtagerstatens mulighed for at behandle de pågældende personoplysninger af hensyn til både det formål, som oplysningerne videregives til, og eventuelle andre formål, som modtagerstaten i overensstemmelse med f.eks. artikel 12 efterfølgende vil behandle oplysningerne til.

Samtidig gælder dog efter artikel 13 et antidiskriminationsprincip, idet en medlemsstat ikke må fastsætte andre sikkerhedsgarantier vedrørende videregivelse til andre medlemsstater mv. end dem, der gælder for en lignende national videregivelse.

2.3. Bestemmelser om den registreredes rettigheder

Udkastet indeholder desuden i artikel 16 – 20 bestemmelser om den registreredes rettigheder. Det nærmere indhold af visse af rettighederne vil afhænge af, hvordan den enkelte medlemsstat måtte vælge at gennemføre rammeafgørelsen.

Af artikel 16 fremgår det, at medlemsstaterne skal sikre, at den registrerede underrettes om indsamlingen eller behandlingen af personoplysninger, der foretages af medlemsstatens kompetente myndigheder, i overensstemmelse med national ret. Både den afgivende og den modtagende medlemsstat kan i det enkelte tilfælde tilkendegive, at de udvekslede oplysninger skal behandles fortroligt, og at den registrerede ikke må informeres uden samtykke fra vedkommende medlemsstat.

Artikel 17 om retten til indsigt fastslår i stk. 1, at en registreret person efter anmodning er berettiget til – uden urimelig forsinkelse eller krav om urimelig høj betaling – at modtage:

- *i det mindste oplysninger fra enten den dataansvarlige eller den nationale tilsynsmyndighed om, hvorvidt der behandles*

personoplysninger om den pågældende, samt information om de modtagere eller kategorier af modtagere, oplysningerne er videregivet til, samt meddelelse om, hvilke oplysninger der er omfattet af behandlingen, eller

- *i det mindste en bekræftelse fra tilsynsmyndigheden af, at alle nødvendige kontroller er foretaget.*

Medlemsstaterne kan efter artikel 17, stk. 2, træffe lovmæssige foranstaltninger, der begrænser retten til indsigt, hvis en sådan begrænsning under hensyn til den pågældende persons legitime interesser, er en nødvendig og proportionel foranstaltning:

- *for at undgå at lægge hindringer i vejen for officielle eller retlige undersøgelser, efterforskninger eller procedurer,*
- *for at undgå at lægge hindringer i vejen for forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning af straffelovsovertrædelser, eller*
- *for at beskytte den offentlige sikkerhed eller den nationale sikkerhed eller*
- *for beskyttelsen af den registrerede eller andres rettigheder og frihedsrettigheder.*

Alle afslag på eller begrænsninger af indsigtsretten skal som udgangspunkt begrundes skriftligt, ligesom den registrerede skal vejledes om klageadgang.

Herudover fremgår det af artikel 18, at den registrerede har ret til at forvente, at den registeransvarlige overholder sine forpligtigelser i henhold til rammeafgørelsens bestemmelser om berigtigelse, sletning og blokering. Artikel 18 fastslår herudover, at afslag på berigtigelse mv. skal begrundes skriftligt og ledsages af klagevejledning. Endelig fremgår det, at såfremt den registrerede benægter rigtigheden af en personoplysning, og det ikke kan konstateres, om denne oplysning er rigtig eller ej, kan der anføres en bemærkning ud for oplysningen ("referencing").

Artikel 19 omhandler retten til kompensation. Efter bestemmelsen har enhver, der har lidt skade som følge af en ulovlig behandling eller enhver anden handling, der er uforenelig med de nationale bestemmelser, der vedtages til gennemførelse af denne rammeafgørelse, ret til erstatning for den forvoldte skade fra den kompetente myndighed eller en anden myndighed, der er kompetent i henhold til den nationale lovgivning.

Endelig fastslås det i artikel 20, at den registrerede har ret til at indbringe krænkelse af de rettigheder, der garanteres ham i henhold til national lovgivning, for en domstol.

2.4. Bestemmelser, der har til formål at sikre datakvaliteten samt modvirke unødvendig dataophobning

Udkastet til rammeafgørelse indeholder en række bestemmelser, der i forhold til personoplysninger, som udveksles mellem medlemsstaterne, har til formål at sikre datakvaliteten samt modvirke unødvendig dataophobning.

Artikel 9 pålægger medlemsstaterne at føre kontrol med kvaliteten af de oplysninger, der videregives. Den afgivende medlemsstat skal i den forbindelse navnlig træffe alle rimelige foranstaltninger til sikring af, at der ikke videregives oplysninger, der er upræcise, utilstrækkelige eller forældede. Det er endvidere bl.a. fastsat, at afgiverstaten skal orientere modtagerstaten, hvis det konstateres, at der er videregivet forkerte oplysninger.

Artikel 11 fastslår i tilknytning hertil, at der skal foretages registrering (logning) eller dokumentation af alle videregivelser med henblik på at føre kontrol.

Regler om berigtigelse, sletning og blokering findes i artikel 4. Heraf fremgår, at personoplysninger skal berigtiges, hvis de er urigtige og – om muligt og nødvendigt – suppleres eller ajourføres. Personoplysninger skal endvidere slettes eller gøres anonyme, hvis de ikke længere er nødvendige til de formål, hvortil de er indsamlet. Denne bestemmelse berører ikke arkivering af oplysninger i henhold national lovgivning.

I forlængelse heraf pålægger artikel 6 medlemsstaterne at fastsætte passende frister for sletning af personoplysninger eller regelmæssige undersøgelser af behovet for lagring af vedkommende oplysninger.

Artikel 10 giver den afgivende myndighed mulighed for i forbindelse med en udveksling af personoplysninger at tilkendegive, hvilke nationale frister for opbevaring, der i vedkommende medlemsstat gælder for de pågældende oplysninger. Virkningen af en sådan tilkendegivelse er, at den modtagende myndighed er forpligtet til ved udløbet af fristen at slette

eller blokere oplysningerne eller undersøge, om der fortsat er behov for dem. Forpligtelsen gælder dog ikke, hvis oplysningerne er nødvendige for en igangværende efterforskning, retsforfølgning eller straffuldbyrdelse. Hvis den videregivende myndighed har undladt at give oplysning om den nationale slettefrist, vil det være modtagerstatens slettefrister, der finder anvendelse på oplysningen.

2.5. Regler vedrørende behandlingssikkerhed

Fortroligheden i forbindelse med behandlingen af oplysninger, som er eller påtænkes udvekslet mellem medlemsstater, er nærmere reguleret i artikel 21. Bestemmelsen fastslår som den almindelige regel, at personer med adgang til personoplysninger, som falder under rammeafgørelsens anvendelsesområde, kun må behandle disse oplysninger i deres egenskab af ansatte i eller efter instruks fra den kompetente myndighed.

Artikel 22 vedrører sikkerhed i forbindelse med behandlingen, og bestemmelsen indebærer, at de kompetente myndigheder skal iværksætte de fornødne tekniske og organisatoriske foranstaltninger til at beskytte personoplysninger mod

- hændelig eller ulovlig tilintetgørelse,
- hændeligt tab,
- forringelse, ubeføjet udbredelse eller ikke-autoriseret adgang, navnlig hvis behandlingen omfatter fremsendelse i et net eller tilrådighedsstillelse af oplysninger ved at give direkte elektronisk adgang, og
- mod enhver anden form for ulovlig behandling

Der skal ved fastsættelsen af de nævnte sikkerhedsforanstaltninger navnlig tages hensyn til de risici, som behandlingen indebærer, og arten af de oplysninger, som skal beskyttes. Disse foranstaltninger skal under hensyn til det aktuelle tekniske niveau og de omkostninger, som er forbundet med deres iværksættelse, tilvejebringe et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau i forhold til de risici, som behandlingen indebærer, og arten af de oplysninger, som skal beskyttes.

2.6. Nationale tilsynsmyndigheder

I henhold til artikel 25 skal alle medlemsstater have mindst en uafhængig offentlig instans, der kan yde rådgivning og påse anvendelsen af de

bestemmelser, som medlemsstaten vedtager til gennemførelse af denne rammeafgørelse. Det fastlægges endvidere, hvilke beføjelser en sådan myndighed skal have.

Det kan i forlængelse heraf nævnes, at det fremgår af artikel 23, at disse nationale tilsynsmyndigheder skal høres forud for behandling af personoplysninger, der vil indgå i et nyt register, som skal oprettes, når der behandles særlige kategorier af oplysninger (jf. artikel 7), eller karakteren af behandlingen - især hvis behandlingen involverer anvendelse af ny teknologi, mekanismer eller procedure - indebærer særlige risici for den registreredes grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, herunder især dennes privatliv.

2.7. Forholdet til andre EU-retsakter mv.

Forholdet til aftaler med tredjelande reguleres i artikel 27. Heraf fremgår, at rammeafgørelsen ikke berører forpligtigelser, der påhviler medlemsstaterne eller Den Europæiske Union i henhold til eksisterende bilaterale eller multilaterale aftaler, der er indgået med tredjelande. Når der i henhold til sådanne aftaler videregives oplysninger til et tredjeland, skal artikel 14, stk. 1, litra c, og stk. 2, om indhentelse af samtykke dog respekteres, når der videregives en oplysning, som er modtaget fra en anden medlemsstat.

Artikel 27b vedrører forholdet til tidligere vedtagne EU-retsakter. Såfremt der før rammeafgørelsens ikrafttræden i EU-retsakter, der regulerer udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstater, er vedtaget særlige betingelser for modtagerstatens anvendelse af sådanne oplysninger, vil sådanne særlige betingelser gå forud for rammeafgørelsens regler herom.

Derudover fremgår det af artikel 27b, at rammeafgørelsen ikke berører databeskyttelsesreglerne i retsakterne vedrørende Eurojust, Europol, Schengeninformationssystemet og Toldinformationssystemet, samt de særlige reglerne om automatiseret videregivelse af oplysninger mellem medlemsstater, som der er opnået politiske enighed om i Rådets afgørelse om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet (Prüm-afgørelsen).

Endelig kan nævnes det nævnes, at artikel 27a indeholder en evalueringsbestemmelse, hvorefter medlemsstaterne, senest 3 år efter gennemførelsen af rammeafgørelsen, skal informere Kommissionen om, hvilke nationale foranstaltninger medlemsstaterne har truffet for at sikre, at dataudvekslingen er i overensstemmelse med rammeafgørelsen. Kommissionen skal på det grundlag navnlig undersøge betydningen af, at rammeafgørelsens anvendelsesområde ved artikel 1 er begrænset til at gælde i forhold til oplysninger, der er eller påtænkes udvekslet mellem medlemsstaterne.

3. Gældende dansk ret

3.1. Den regulering, som foreslås efter forslaget til rammeafgørelse, afspejles i *noget* omfang i persondataloven, jf. lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger som ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001 (der gennemfører persondatadirektivet – direktiv 95/46/EF – i dansk ret)

Dette gælder navnlig med hensyn til de foreslåede bestemmelser vedrørende rammeafgørelsens definitioner og anvendelsesområde (jf. *udkastets artikel 1-2*), vedrørende almindelige grundlæggende principper for behandling af personoplysninger (jf. *udkastets artikel 3*), vedrørende fortrolighed og sikkerhed i forbindelse med databehandling (jf. *udkastets artikel 221 og 22*), vedrørende klageadgang, erstatningsansvar og sanktioner (jf. *udkastets artikel 19, 20 og 24*) og vedrørende tilsynsmyndighed (jf. *udkastets artikel 25*).

Disse bestemmelser svarer således stort set til, hvad der følger af persondataloven (og det bagvedliggende persondatadirektiv).

I lyset heraf koncentrerer den følgende beskrivelse af gældende dansk ret på området om de dele af rammeafgørelsen, som vedrører lovligheden af behandling af personoplysninger samt registrerede personers rettigheder.

3.1.1. Persondataloven gælder - ligesom forslaget til rammeafgørelse – for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Uden for persondatalovens anvendelsesområde falder bl.a. behandlinger, der udføres for politiets eller forsvarrets efterretningstjenester, jf. lovens § 2, stk. 11.

Bestemmelserne i lovens kapitel 8 (om oplysningspligt over for den registrerede) og §§ 35-37 og § 39 (om bl.a. den registreredes indsigelsesret over for behandlinger, om den registreredes ret til berigtigelse, sletning eller blokering af oplysninger, der er urigtige mv. samt ret til underretning af tredjemand, som har modtaget oplysninger, der er berigtiget mv. samt om den registreredes ret til indsigelse mod visse automatiserede afgørelser samt ret til oplysning om beslutningsgrundlaget) finder ikke anvendelse på behandlinger, der foretages for henholdsvis domstolene og politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område. Desuden finder kapitel 9 (om den registreredes indsigtsret) heller ikke anvendelse på behandlinger, der foretages for domstolene inden for det strafferetlige område. Der henvises til persondatalovens § 2, stk. 4.

3.1.2. Persondataloven indeholder i § 5 en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder regler om indsamling, ajourføring, opbevaring mv.

Reglerne i kapitel 5 giver ikke et selvstændigt retligt grundlag for at foretage en bestemt behandling af personoplysninger. Hjemmel hertil skal søges i de øvrige behandlingsregler i navnlig §§ 6-8, hvorefter der kan ske behandling, herunder videregivelse mv., hvis dette er nødvendigt til en række nærmere angivne formål, herunder bl.a. af hensyn til en offentlig myndigheds varetagelse af sine opgaver på det strafferetlige område. Det bemærkes i den forbindelse, at persondatalovens § 8, stk. 2, indeholder særlige videregivelsesregler vedrørende bl.a. oplysninger om strafbare forhold.

Behandlingsreglerne i persondatalovens §§ 6-8 adskiller sig på visse punkter fra den regulering, som foreslås efter forslaget til rammeafgørelse i dets nuværende udformning. Der kan bl.a. peges på, at persondatalovens § 7 ikke indeholder helt så strenge betingelser for (undtagelsesvist) at behandle særlige kategorier af oplysninger (personoplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund mv.), som de betingelser der foreslås efter artikel 7 i forslaget til rammeafgørelse.

Endvidere kan det nævnes, at persondataloven ikke – på samme måde som forslaget til rammeafgørelse – indeholder særlige og detaljerede be-

stemmelser om videregivelse og stillen til rådighed af personoplysninger til andre medlemsstaters kompetente myndigheder eller om yderligere behandling, navnlig yderligere videregivelse og overførsel af oplysninger, der er modtaget fra eller stillet til rådighed af andre medlemsstaters kompetente myndigheder.

Hvad særligt angår spørgsmålet om overførsel af oplysninger til kompetente myndigheder i tredjelande eller til internationale organer bemærkes dog, at persondataloven i § 27 indeholder særlige regler om overførsel af oplysninger til tredjelande.

3.1.3. Som tidligere nævnt følger det af persondatalovens § 2, stk. 4, at en række af lovens bestemmelser om den registreredes rettigheder ikke finder anvendelse på behandlinger, der foretages for henholdsvis domstolene og politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område.

Det drejer sig for det første om bestemmelserne i persondatalovens kapitel 8 (§§ 28-30) om oplysningspligt over for den registrerede.

For det andet er der gjort fravigelse fra bestemmelserne i persondatalovens kapitel 9 (§§ 31-34) om den registreredes indsigt, for så vidt angår behandling af personoplysninger, der foretages for domstolene inden for det strafferetlige område.

Reglerne i kapitel 9 gælder således alene med hensyn til behandlinger, der foretages for politi og anklagemyndighed (og særmyndigheder mv.) inden for det strafferetlige område.

Efter persondatalovens § 31, stk. 1, har en registreret person – efter begæring – ret til indsigt i en række oplysninger om vedkommende selv (egenaces). Dette gælder dog bl.a. ikke, hvis den registreredes interesse i at få kendskab til oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til private eller offentlige interesser, herunder bl.a. den offentlige sikkerhed eller forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning i straffesager, eller hvis der i øvrigt er grundlag for at gøre undtagelser fra indsigt retten efter reglerne i offentlighedslovens § 2 samt §§ 7-11 og § 14. Der henvises til persondatalovens § 32, stk. 1 og 2.

Herudover følger det af lovens § 32, stk. 5, at justitsministeren under visse betingelser kan træffe bestemmelse om, at der generelt gøres undtagelse fra retten til indsigt i oplysninger, der behandles af offentlige myndig-

heder på det strafferetlige område, for så vidt bestemmelsen i § 32, stk. 1, jf. herved § 30, må antages at medføre, at begæringer om ret til indsigt i almindelighed må afslås. Med hjemmel i denne bestemmelse er der fastsat nærmere regler om egenaces i bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister.

Endelig kan det - for det tredje – nævnes, at kun visse af bestemmelserne i persondatalovens kapitel 10 finder anvendelse på behandlinger, der foretages for henholdsvis domstolene og politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område.

3.1.4. Persondataloven indeholder i kapitel 11 (§§ 41-42) regler om den fysiske behandlingssikkerhed og i kapitel 12 (§§ 43-47) regler om anmeldelse af behandlinger, der foretages for den offentlige forvaltning til tilsynsmyndigheden.

Supplerende administrative bestemmelser om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning, er fastsat i bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000.

Bestemmelser om klageadgang, erstatningsansvar og sanktioner er fastsat i persondatalovens kapitel 18 (§§ 69-71).

Hvad angår reglerne om Datatilsynets organisation og funktioner henvises der til persondatalovens kapitel 16 (§§ 55-66).

3.2. Forslaget til rammeafgørelse omfatter også på en række punkter spørgsmål, som er reguleret i anden lovgivning, herunder navnlig retsplejeloven.

Dette gælder bl.a. i forhold til de bestemmelser i retsplejeloven, som tillægger en sigtet person mv. rettigheder med hensyn til materiale, som er tilvejebragt af politiet mv. i forbindelse med strafferetlig forfølgning, jf. herved særligt retsplejelovens kapitel 66. I den forbindelse kan der desuden peges på reglerne om aktindsigt i retsplejelovens kapitel 3 a (§§ 41 - 41g) og kapitel 66 (§§ 729 a – 729 d).

Nævnes kan endvidere bl.a. retsplejelovens særlige regler om berigtigelse, jf. denne lovs § 221.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde vurderes i den nuværende udformning at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at angive, hvilke nærmere lovændringer der vil være nødvendige. Det kan dog nævnes, at det må antages, at det vil være nødvendigt at gennemføre lovgivning af hensyn til bestemmelserne om den registreredes rettigheder. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til, at det med de pågældende bestemmelser på en række punkter er overladt medlemsstaterne at fastlægge det nærmere indhold af rettighederne.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse vurderes i den nuværende udformning efter omstændighederne at kunne medføre statsfinansielle konsekvenser for så vidt angår eventuelle tekniske løsninger, men det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at anslå omfanget heraf.

5. Høring

Det oprindelige kommissionsforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer mv.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolicefene, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Datatilsynet, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Told- og Skatteforbund, Institut for Menneskerettigheder og Landsforeningen af beskikkede advokater.

Det reviderede udkast indeholder en række ændringer i forhold til det oprindelige kommissionsforslag. Som konsekvens heraf er store dele af

de bemærkninger, som er fremkommet, især fra politiet, anklagemyndigheden og domstolene, ikke længere relevante, *ligesom artikelhenvisninger ikke længere er korrekte.*

Derfor er der nedenfor for hvert afsnit i skarp parentes tilføjet en henvisning til de underpunkter i pkt. 2, som de pågældende afsnit i pkt. 5.2–5.7 i det væsentlige svarer til indholdsmæssigt.

5.1. Generelle bemærkninger

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark og Advokatrådet har ingen bemærkninger til forslaget.

Datatilsynet anfører, at tilsynet gennem de seneste år har fået forelagt en række initiativer, som viser en klar udvikling i retning af øget informationsudveksling og intensiveret samarbejde mellem retshåndhavende myndigheder, navnlig inden for Europa. Datatilsynet har tilkendegivet, at udviklingen hen imod øget informationsudveksling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde i Europa aktualiserer behovet for gennemførelsen af et generelt og opdateret databeskyttelsesretligt instrument på dette område. Den beskrevne udvikling har også givet datatilsynsmyndighederne i Europa anledning til i fællesskab at udtrykke ønske om, at der etableres regler om databeskyttelse på dette område. De europæiske datatilsynsmyndigheder har den 24. januar 2006 - i forlængelse af deres konference - afgivet en udtalelse om forslaget til rammeafgørelse. Datatilsynet kan henholde sig til denne udtalelse.

Rigsadvokaten anfører, at han kan tilslutte sig den foreløbige danske holdning som angivet i grundnotatet, hvorefter man fra dansk side generelt ser positivt på udviklingen af et EU-instrument, der fastlægger mindsteregler om beskyttelse af persondata i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde.

Rigspolitiet, Politiafdelingen, anfører, at det er Politiafdelingens opfattelse, at de nuværende regler i lov om behandling af personoplysninger sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau i forbindelse med danske retshåndhavende myndigheders behandling af personoplysninger som led i

det politimæssige og strafferetlige samarbejde. Det er Politiafdelingens opfattelse, at en yderligere skærpelse af disse regler vil have indgribende betydning i forhold til politiets arbejde.

Rigspolitiet, Politiafdelingen, tillægger det på denne baggrund afgørende betydning, at en eventuel rammeafgørelses udformes på en sådan måde, at danske retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger som led i det politimæssige og strafferetlige samarbejde ikke yderligere begrænses.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, bemærker, at det er Dataafdelingens generelle vurdering, at der – i forhold til politiets og anklagemyndighedens it-systemer – kan være ganske betydelige konsekvenser forbundet med visse af de foreslåede bestemmelser, men at det dog er vanskeligt på det foreliggende grundlag at vurdere rækkevidden af rammeafgørelsens enkelte bestemmelser og dermed mere konkret at vurdere de afledte konsekvenser for it-systemer mv.

Politidirektøren i København bemærker, at der ved forslaget reelt er tale om, at der søges indført bestemmelser svarende til eller for det meste mere vidtgående end persondatalovens bestemmelser. Det bemærkes videre, at politiet og anklagemyndigheden imidlertid er undtaget fra en række bestemmelser i persondataloven jf. lovens § 2, stk. 4.

Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet anfører, at han kan støtte, at man fra EU-side nu fastlægger mindsteregler om beskyttelse af persondata i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde, men at forslaget ikke giver anledning til særlige bemærkninger.

Domstolsstyrelsen bemærker, at forslaget utvivlsomt vil føre til ændringer af persondataloven, der vil have betydning for domstolene, men at det imidlertid på det foreliggende grundlag er vanskeligt at vurdere den mere konkrete – sagsbehandlingsrelaterede – betydning og de ressource-mæssige konsekvenser, som forslaget vil betyde for domstolsområdet. Domstolsstyrelsen tager derfor forbehold for at komme med bemærkninger i forbindelse med implementeringen af forslaget i dansk ret.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at man ser det overordnet som positivt, at der tages initiativ til beskyttelse af personlige oplysninger.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder ikke, at forslaget vil være tilstrækkeligt til at opveje de betænkeligheder, der kan være, ved at medlemslandene direkte skulle blive i stand til at søge i andre landes databaser, eller at man kan ophæve begrænsninger i videregivelse af personoplysninger til andre lande.

Landsforeningen af beskikkede advokater henviser samtidig til det, man har anført i sit høringssvar vedrørende forslag fra Europa-kommissionen til Rådets rammeafgørelse om udveksling af oplysninger efter tilgængelighedsprincippet (KOM(2005)490). Heri anføres det, at man deler de betænkeligheder, der er givet udtryk for i det medfølgende grundnotat side 17, herunder om der overhovedet er behov for det foreslåede, ligesom der stilles spørgsmålstejn ved de praktiske muligheder for at skabe en umiddelbar adgang til de forskellige nationale databaser, navnlig når det gælder etablering af direkte online-adgang.

Den væsentligste indvending imod forslaget til rammeafgørelse om tilgængelighedsprincippet finder Landsforeningen af beskikkede advokater imidlertid i forslaget til rammeafgørelse om databeskyttelse, hvori Kommissionen selv skriver i præamblen, at ”Nyere initiativer, der tager sigte på direkte elektronisk adgang, i det mindste for så vidt angår positive/negative resultater, vil sandsynligvis øge risikoen for, at der udveksles ulovlige, urigtige eller forældede oplysninger, og det skal der tages hensyn til. Disse initiativer medfører, at den registeransvarlige ikke længere i hvert enkelt tilfælde vil kunne kontrollere, om der er tale om en retmæssig videregivelse af oplysninger, og om de pågældende oplysninger er rigtige. Som følge heraf er det nødvendigt at lade disse initiativer ledsage af en række vidtgående krav for konstant at sikre og kontrollere kvaliteten af de oplysninger, hvortil der gives direkte elektronisk adgang.”

Landsforeningen af beskikkede advokater anfører, at der ikke er ende på, hvad man kan finde på at registrere elektronisk i dag, og at man meget let kan forestille sig, at der ved en udveksling af sådanne oplysninger kan ske misforståelser, således at f.eks. ”en kontaktperson eller associeret til en af ovennævnte personer” lige pludseligt i et andet land bliver opgraderet til at være sigtet eller mistænkt for en forbrydelse.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder, at de forsøg, man i forslaget til rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger gør på at regulere registreringerne, er aldeles utilstrækkelige og det anføres, at reguleringerne i bl.a. artikel 6, 19 og 20 således gennemhulles af, at man i

samme bestemmelsers stk. 2 indfører en række undtagelser, bl.a. af efterforskningshensyn.

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker afslutningsvis, at man i lyset af, at det ikke i tilstrækkelig grad vil være muligt at undgå fejl, misforståelser eller misbrug ved udveksling af oplysninger ved direkte adgang til andre medlemslandes databaser, har afgørende betænkeligheder ved den foreslåede rammeafgørelse (KOM(2005)490) om tilgængelighedsprincippet.

5.2. Formål, definitioner og anvendelsesområde

[Se punkt 2.1 om anvendelsesområdet]

Datatilsynet bemærker, at tilsynet ser et bindende databeskyttelsesregelsæt som en afgørende forudsætning for udviklingen mod øget informationsudveksling på tredje søjle-området. Hvis et sådant regelsæt effektivt skal sikre, at personoplysningerne altid er omgærdet med en tilstrækkelig beskyttelse, må reglerne efter Datatilsynets opfattelse omfatte enhver behandling af personoplysninger inden for retshåndhævelsen. Som følge heraf finder Datatilsynet, at det som udgangspunkt ikke bør overlades til medlemsstaterne at bestemme, f.eks. hvilken beskyttelse der skal være af oplysningerne i manuelle sager.

Datatilsynet peger desuden på, at det af betragtning 7 i forslagets præambel fremgår, at en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning ikke bør medføre en forringelse af den databeskyttelse, disse yder, men tværtimod skal have til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau i EU.

Ifølge forslagets artikel 1, stk. 1, fastsættes der i rammeafgørelsen fælles standarder, der skal sikre beskyttelsen af fysiske personer for så vidt angår behandlingen af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde. Det fremgår videre af artikel 1, stk. 2, at medlemsstaterne sikrer, at videregivelsen af personoplysninger til de kompetente myndigheder i andre medlemsstater hverken begrænses eller forbydes af årsager, der vedrører beskyttelsen af personoplysninger som fastsat i denne rammeafgørelse.

Den europæiske konference for datatilsynsmyndigheder har i sin udtalelse anført, at artikel 1, stk. 2, kun giver mening, hvis den foreslåede rammeafgørelse resulterer i en fuldstændig harmonisering af den databeskyt-

telseslovgivning, der regulerer det politimæssige og strafferetlige samarbejde i EU. Datatilsynet kan hertil føje, at så længe der ikke er et sikkert grundlag, der garanterer, at oplysninger, der videregives til et andet land, i alle tilfælde er omgærdet med et meget højt niveau af databeskyttelse, bør et medlemsland efter tilsynets opfattelse kunne begrænse sin videregivelse af denne årsag. Tilsynet finder derfor, at bestemmelsen i artikel 1, stk. 2, er for vidtgående og bør udgå.

Datatilsynet anfører videre, at de eksisterende principper og definitioner, navnlig de der findes i databeskyttelsesdirektivet, kan anvendes som udgangspunkt ved udformning af databeskyttelsesregler på tredje søjle. Samtidig medfører de særlige opgaver, som retshåndhævende myndigheder har, og karakteren af de oplysninger, der behandles, at det er nødvendigt at fastlægge en fælles standard og at sikre effektiv beskyttelse.

Datatilsynet tilføjer, at det efter tilsynets opfattelse er overordentligt vigtigt, at der skabes et fælles højt beskyttelsesniveau. Efter Datatilsynets opfattelse bør der således ikke ukritisk overføres regler fra første søjle-databeskyttelsesdirektivet.

Endelig bemærker Datatilsynet, at det forhold, at forslaget skal erstatte de gældende databeskyttelsesregler for Schengen Informationssystemet, ikke må ikke føre til et lavere beskyttelsesniveau for dette system.

5.3. Almindelige betingelser for lovlig behandling af personoplysninger

[Se punkt 2.2 vedrørende materielle behandlingsregler]

Datatilsynet anfører, at rammeafgørelsens artikel 6 i stk. 2 åbner flere muligheder for behandling af følsomme oplysninger, end hvad der gælder efter princip 2.4 i Europarådets Rekommandation nr. (87)15 (Ministerkomiteens Rekommandation nr. R(87)15 om regulering af behandling af personoplysninger i politisektoren). Datatilsynet bemærker hertil, at mulighederne for at behandle disse oplysninger bør være begrænset som efter politirekommandationen, dvs. at behandling af følsomme oplysninger i politimæssig sammenhæng kun må ske, hvis det er nødvendigt i forbindelse med en konkret efterforskning.

Rigspolitiets Dataafdeling oplyser i relation til artikel 7, at der ikke i dag – i samtlige politiets it-systemer, hvor der behandles personoplysning-

ger - er implementeret tekniske (maskinelle) foranstaltninger for at sikre, at tidsfristerne for lagringen af personoplysninger ikke overskrides. I en række it-systemer håndteres sletningen af personoplysninger således ved en regelmæssig manuel gennemførelse af sletteprocedurer.

Dataafdelingen kan ikke umiddelbart vurdere, hvilke omkostninger der vil være forbundet med tilvejebringelse af sådanne tekniske foranstaltninger til sikring af sletning af lagrede personoplysninger i samtlige de it-systemer i politiet, hvor der behandles personoplysninger.

5.4. Særlige former for behandling af personoplysninger

[Se punkt 2.2 om materielle behandlingsregler og punkt 2.4 vedrørende bestemmelser, der har til formål at sikre datakvaliteten samt modvirke unødvendig dataophobning]

Datatilsynet bemærker, at videregivelse til andre medlemsstaters kompetente myndigheder efter forslagets artikel 8 skal kunne ske, hvis det er nødvendigt for, at de myndigheder, der sender eller modtager oplysningerne, retmæssigt kan udføre deres opgave, og for at forebygge, efterforske, afsløre og retsforfølge straffelovsovertrædelser.

Datatilsynet henleder opmærksomheden på de europæiske datatilsyns forslag til ændring af betingelserne for videregivelse, som går ud på, at bestemmelsen formuleres således: “medlemsstater skal sørge for, at personoplysninger, **som indsamles og behandles af kompetente myndigheder** kun videregives eller stilles til rådighed for kompetente myndigheder i andre medlemsstater hvis det er nødvendigt for, at de myndigheder der sender eller modtager oplysningerne, retsmæssigt kan udføre deres opgave, og for at forebygge, efterforske, afsløre og retsforfølge **konkrete** straffelovsovertrædelser”.

Datatilsynet bemærker, at der i artikel 10 i udkastet til rammeafgørelse findes regler om registrering og dokumentation og at bestemmelsen medfører krav om logning af al elektronisk videregivelse og modtagelse af personoplysninger.

Datatilsynet finder ligesom de øvrige europæiske datatilsyn og EDPS (Den europæiske tilsynsførende for databeskyttelse), at en effektiv kontrol med den korrekte behandling af personoplysninger ikke kun bør fokusere på transmissionens legalitet, men også på legaliteten af myndig-

heders adgang. Sidstnævnte gør det nødvendigt at logge eller dokumentere adgang til data.

Datatilsynet tilslutter sig således ønsket om registrering af enhver adgang til oplysningerne. En sådan registrering – eller logning – vil i Danmark skulle ske i en række tilfælde efter sikkerhedsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning).

Datatilsynet oplyser i den forbindelse, at det i forbindelse med forskellige tidligere initiativer på tredje søjle netop har understreget vigtigheden af, at man fra dansk side arbejder for at få bestemmelser om logning med i retsgrundlaget.

Datatilsynet bemærker, at artikel 11 i udkastet til rammeafgørelse omhandler yderligere behandling af personoplysninger, der er modtaget fra eller stillet til rådighed af en anden medlemsstats kompetente myndighed.

Datatilsynet er enig med de øvrige europæiske tilsyn i, at yderligere brug af personoplysninger principielt skal være begrænset til det oprindelige formål, hvortil oplysningerne er indsamlet.

Datatilsynet anfører, at forslaget i artikel 11, stk. 1, litra b, der muliggør yderligere behandling til en række formål, giver Datatilsynet anledning til betænkeligheder, og at tilsynet må stille spørgsmål ved effekten af den mekanisme, som findes i artikel 11, stk. 2, hvorefter der skal være samtykke fra den myndighed, der har videregivet oplysningerne eller stillet dem til rådighed.

Datatilsynet anfører, at man ville foretrække, at artikel 11, stk. 1, litra b, helt udgik, således at der ved behov for at anvende oplysninger til et andet formål, skal ske fornyet indhentelse ved kilden. Dette skønnes tillige at ville være en bedre løsning til sikring af datakvalitet og aktualitet af de data, der anvendes. Herudover henviser Datatilsynet til den Europæiske Datatilsynskonferences forslag til udformning af restriktioner for yderligere brug.

Datatilsynet bemærker, at artikel 15 i udkastet muliggør overførsel til tredjelande eller internationale organer. Bestemmelsen, der udelukkende vedrører videregivelse af oplysninger, der er modtaget fra eller stillet til

rådighed af en anden medlemsstats kompetente myndigheder, indeholder en række krav, som skal være opfyldt.

Datatilsynet anfører, at man i lighed med de øvrige europæiske datatilsyn finder, at reglen om overførsel af data til tredjelande bør omfatte alle overførsler, uanset hvorfra oplysningerne stammer.

Rigsadvokaten anfører vedrørende artikel 9, der i forbindelse med en videregivelse af oplysninger skal (efter artikel 9, stk. 1,) ske en kontrol af oplysninger - der er baseret på meninger eller personlige vurderinger - ved kilden, og oplysningernes grad af rigtighed og pålidelighed skal anføres. Rigsadvokaten finder dette administrativt byrdefuldt og formentlig i mange tilfælde af begrænset værdi, idet man må formode, at de oplysninger, der registreres, er korrekte efter "kildens" opfattelse. En efterfølgende kontrol og vurdering af "kildens" troværdighed forekommer derfor mindre hensigtsmæssig.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, anfører i relation til artikel 4, stk. 1, at man med udgangspunkt i Justitsministeriets grundnotet om forslaget lægger til grund, at der ikke med forslaget vil blive stillet krav om, at der i politiets og anklagemyndighedens it-systemer sker en konkret og særskilt angivelse af graden af rigtighed og pålidelighed af de personoplysninger, der behandles.

Dataafdelingen oplyser, at der i en række af politiets it-systemer behandles personoplysninger i en mere fri og ustruktureret form (fritekst), og at det derfor vil være vanskeligt at sikre en konkret og særskilt angivelse af pålideligheden af behandlede personoplysninger.

Dataafdelingen kan ikke på det foreliggende grundlag vurdere, hvilke omkostninger der vil være forbundet med tilvejebringelse af it-understøttelse af en konkret registrering af pålideligheden af behandlede oplysninger.

I forhold til artikel 9, stk. 4, bemærker Dataafdelingen, at der ikke i dag er en it-mæssig registrering i kildesystemerne af, til hvilke myndigheder en personoplysning er videregivet, der er således ikke p.t. tilvejebragt en it-understøttelse, der sikrer, at modtageren af information orienteres som anført. Understøttelsen af den angivne informationspligt skal således ske ved tilrettelæggelsen af administrative forretningsgange.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, oplyser i forbindelse med artikel 9, stk. 6, at der ikke i dag er mulighed for i politiets it-systemer særskilt at angive en markering af, om en registreret nægter, at de personoplysninger, der behandles, er korrekte. Oplysninger af denne karakter vil i en række – men ikke alle – it-systemer kunne angives som anmærkninger i tilknytning til en registrering af personoplysninger eller i øvrigt fremgå af den sammenhæng, i hvilke oplysningerne indgår.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, kan ikke umiddelbart vurdere, hvilke omkostninger der vil være forbundet med tilvejebringelse af en generel mulighed for specifikt at markere behandlede personoplysninger, som anført i bestemmelsen.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, oplyser i relation til artikel 9, stk. 9, at der ikke i dag er mulighed for i politiets it-systemer at blokere enkeltstående oplysninger. Rigspolitiet kan ikke umiddelbart vurdere, hvilke omkostninger der vil være forbundet med tilvejebringelse af en generel mulighed for at blokere oplysninger, der måtte være registreret i et af politiets it-systemer på grundlag af en meddelelse fra et andet medlemsland.

I forhold til artikel 10 oplyser Rigspolitiet, Dataafdelingen, at der ikke i dag er etableret mulighed for, at andre landes kompetente myndigheder ved direkte elektronisk adgang kan hente eller indlægge personoplysninger i politiets it-systemer. I dag vil videregivelse af oplysninger til andre medlemslandes kompetente myndigheder således ske ved en manuel forretningsgang, hvor en medarbejder i dansk politi indhenter registrerede oplysninger og videregiver dem - eventuelt elektronisk via e-post. Registrering og dokumentation af oplysninger om videregivelsen skal således ske manuelt i den sag, der danner rammen om videregivelsen. Det gælder uanset, hvilket it-system de omhandlede oplysningerne behandles i.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, anfører, at man på den baggrund lægger til grund, at bestemmelsen ikke aktuelt medfører nogle nye krav til dokumentation og registrering af videregivelse og modtagelse af personoplysninger i relation til politiets it-systemer.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, bemærker, at de i artikel 10 fastsatte bestemmelser om dokumentering og registrering af oplysninger i tilknytning til en elektronisk videregivelse eller modtagelse af oplysninger fra andre medlemslande er af en sådan karakter, at det ikke er muligt at understøtte ved automatiske logningsprocedurer. Registreringen af de an-

givne oplysninger forudsætter, at en elektronisk udveksling af oplysninger suppleres med en manuel opdatering af oplysninger i tilknytning til en videregivelse eller modtagelse af personoplysninger. Det oplyses i den forbindelse, at politiets it-systemer ikke i dag er indrettet til at indeholde manuelt registrerede oplysninger til brug for dokumentation af videregivelse eller indberetning af oplysninger.

I relation til artikel 11-15 bemærker Rigspolitiet, Dataafdelingen, at de fastsatte betingelser kan medføre en begrænsning af muligheden for at behandle oplysninger, der er modtaget fra andre medlemslande, elektronisk i politiets it-systemer. Det er således Rigspolitiets vurdering, at det kan være vanskeligt at begrænse anvendelsen af oplysninger, som anført i bestemmelserne, hvis oplysningerne er til rådighed i elektronisk form for en bredere skare af autoriserede brugere.

Rispolitiet, Dataafdelingen, henleder for en god ordens skyld opmærksomheden på, at politiet på Færøerne og i Grønland anvender visse af politiets it-systemer, bl.a. Det Centrale Kriminalregister.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at man finder det hensigtsmæssigt, at det i rammeafgørelsens artikel 15, stk. 1, litra d) præciseres, hvad en sikring af databeskyttelsen i ”en passende grad” dækker over. Det anføres, at dette kunne gøres med en henvisning til artikel 17, stk. 1, i Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, der definerer begrebet som en beskyttelse af personoplysningerne ”mod hændelig eller ulovlig tilintetgørelse, mod hændeligt tab, mod forringelse, ubeføjet udbredelse eller ikke-autoriseret adgang samt mod enhver anden form for ulovlig behandling”.

Institut for Menneskerettigheder finder det ligeledes ønskeligt, at det i rammeafgørelsens artikel 15, stk. 6, fastsættes hvilke sikkerhedsforanstaltninger, der skal overholdes ved videregivelse af personlige oplysninger til tredjelande eller internationale organer, som ikke sikrer et passende beskyttelsesniveau. Instituttet finder, at dette eventuelt kan ske ved en henvisning til Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger. I medfør af direktivets artikel 26, stk. 2 og 3 skal den registeransvarlige i sådanne tilfælde yde ”tilstrækkelige garantier for beskyttelse af privatlivets fred, personers

grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder samt for udøvelsen af de dertil knyttede rettigheder.” Medlemsstaten, der videregiver oplysningerne, skal endvidere underrette Kommissionen og de øvrige medlemslande herom.

Instituttet har i øvrigt ingen bemærkninger af menneskeretlig art.

Landsforeningen af beskikkede advokater stiller spørgsmålstegn ved, om man kan opfylde kravene til kvalitetskontrol, som foreslået i artikel 9, når man i andre konventioner sætter ganske korte frister for udveksling af oplysninger.

Landsforeningen anfører endvidere, at man kan tvivle på nytten af artikel 13, hvor den modtagende myndighed skal sikre, at oplysningerne ikke kommer på afveje, idet det jo normalt er således, at jo fjernere man er i forhold til den oprindelige kilde, jo mindre omhyggelig er man i omgangen med de fortrolige oplysninger.

5.5. Den registrerede persons rettigheder

[Se punkt 2.3 vedrørende bestemmelser om den registreredes rettigheder]

Rigsadvokaten anfører i relation til artikel 19, at han overordnet set finder det naturligt, at registrerede personer har visse muligheder for at få oplysninger om, hvorvidt de er registreret i forbindelse med en straffesag, idet en række modhensyn dog samtidig vil gøre sig gældende med betydelig styrke inden for det strafferetlige område. Rigsadvokaten finder dog samtidig, at de gældende danske regler på området, der er nævnt i grundnotatet, som udgangspunkt fungerer tilfredsstillende. Rigsadvokaten kan heller ikke se bort fra, at underretning i form af en oplysningspligt om foretagne registreringer i en del tilfælde vil forvirre og skabe usikkerhed blandt de registrerede, hvilket måske navnlig vil gælde vidner og ofre for forbrydelser.

Rigsadvokaten bemærker, at en ændring af de gældende danske regler, som forslaget lægger op til, efter Rigsadvokatens opfattelse vil kunne afføde et betydeligt administrativt merarbejde, hvis nytte for de registrerede man kan sætte spørgsmålstegn ved.

For så vidt angår artikel 20 anfører Rigsadvokaten, at det krav der stilles om en ret for den registrerede til en orientering om oplysninger, der er registreret - hvis disse oplysninger ikke er indhentet hos den registrerede m.v. – næppe er hensigtsmæssigt, idet kravet vil kunne skade resultaterne af afsluttet efterforskningsarbejde, der eventuelt vil kunne benyttes fremadrettet i situationer, og hvor betingelserne i stk. 2 for at undlade at give informationerne ikke nødvendigvis er opfyldt.

Det anføres videre, at artiklen endvidere vil indebære et krav til myndighederne om at foretage en nøje vurdering af, hvorvidt de oplysninger man kommer i besiddelse af – og som registreres – er indhentet uden den registreredes viden m.v.

Rigsadvokaten forudsår, at forslaget artikel 21 vil betyde et væsentlig administrativt merarbejde, når den registrerede person har mulighed for at anfægte myndighedernes registrering og placering i kategorier, hvilket skal sammenholdes med, at § 35-37 og § 39 i den gældende lov om behandling af personoplysninger ikke finder anvendelse på behandlinger, der foretages for politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område.

Rigsadvokaten anfører, at forslaget øvrige bestemmelser ikke giver ham anledning til særskilte bemærkninger. Rigsadvokaten bemærker, at han samlet set finder, at de nugældende regler i lov om behandling af personoplysninger, hvorefter lovens kapitel 8 samt §§ 35-37 og § 39 ikke finder anvendelse på behandlinger, der foretages for politi og anklagemyndighed inden for det strafferetlige område, fungerer hensigtsmæssigt set fra anklagemyndighedens synspunkt. Rigsadvokaten finder, at ændringer af disse regler, således som forslaget lægger op til, meget nøje bør overvejes og ske efter en drøftelse med politi og anklagemyndighed, idet de nærmere konsekvenser af mulige ændringer blandt andet forudsætter en vurdering af efterforskningsarbejde i straffesager samt af administrative rutiner og de anvendte journaliserings- og registersystemer mv. Om de mere principielle aspekter af en række af de spørgsmål, forslaget rejser, henviser Rigsadvokaten til sin udtalelse af 9. marts 1998 om betænkning nr. 1345 om behandling af personoplysninger.

Rigspolitiet, Dataafdelingen bemærker i relation til reglerne om den registreredes rettigheder, at bestemmelserne kan give anledning til en række spørgsmål i relation til muligheden for at sikre fortroligheden af de oplysninger, politiet og anklagemyndigheden behandler i forbindelse

med strafferetlig efterforskning og retsforfølgning. Bestemmelserne rejser tillige en række spørgsmål af praktisk/administrativ karakter i forhold til implementering af en eventuel pligt til at underrette registrerede om de personoplysninger, der behandles om dem i politiets it-systemer.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, bemærker videre, at vurderingen af de efterforskningsmæssige og praktisk/administrative konsekvenser af bestemmelsen dog i det hele afhænger af, i hvilket omfang det vurderes, at bestemmelserne – i praksis – vil medføre ændringer af nuværende praksis vedrørende meddelelsen af registerindsigt.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, oplyser i relation til artikel 22, at der ikke i dag er etableret mulighed for, at andre landes kompetente myndigheder ved direkte elektronisk adgang kan hente eller indlægge personoplysninger i politiets it-systemer. Modtagelse og videregivelse af oplysninger sker således manuelt.

Rigspolitiet, Dataafdelingen, oplyser, at man vurderer, at det ikke vil være muligt, at tilvejebringe tekniske løsninger, der opfylder kravene i denne bestemmelse i forhold til de nuværende manuelle forretningsgange.

Politidirektøren i København bemærker med hensyn til den registreredes ret til rettelser, sletning og blokering i forslagets artikel 21, at persondatalovens bestemmelse om denne ret ikke finder anvendelse på politi og anklagemyndighed. Netop af hensyn til efterforskning og videre straf- forfølgning vil der nemlig kunne gøres indsigelse mod politiets/anklagemyndighedens behandling af oplysninger under en straffesags behandling, ligesom det af hensyn til efterforskningen – i hvert fald i de tidligere stadier af en straffesag – heller ikke vil kunne meddeles den registrerede oplysning om, hvorfra oplysningerne stammer m.v. Dette vil betyde, at undtagelsesreglen i artiklens stk. 2, hvorefter oplysningerne kan nægtes rettet m.v. bl.a. af hensyn til igangværende efterforskning, reelt vil blive hovedreglen på området. Da der imidlertid skal træffes en konkret afgørelse i hvert tilfælde, vil en indførelse af forslagets artikel 21 medføre et ganske unødvendigt og belastende merarbejde for politi/anklagemyndighed.

Politidirektøren i København anfører, at det samme gælder forslagets artikel 19 og 20. Disse artikler svarer stort set til persondatalovens § 28 og 29, sammenholdt med § 30 – dog med enkelte mere vidtgående regler – og heller ikke § 28 og 29 finder anvendelse ved politiets og anklagemyn-

dighedens arbejde. Med hensyn til begrundelsen herfor henvises til Justitsministeriets bemærkninger i lovforslaget til persondataloven, LF nr. 429 af 2000, hvor tillige Rigsadvokatens udtalelse om lovforslaget er gengivet.

Politidirektøren i København bemærker, at der om baggrunden for forslaget til Rådets rammeafgørelse er anført, at der planlægges regler for at forbedre udvekslingen af oplysninger på tværs af grænserne mellem anklagemyndighed/politi i medlemslandene – navnlig for så vidt angår forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme. Politidirektøren i København finder, at det havde været en fordel ved besvarelsen af denne høring, såfremt man først havde fastlagt den måde, hvorpå disse oplysninger fremover skal kunne udveksles mellem medlemslandene m.v., før fastsættelse af regler for beskyttelse af personoplysningerne.

5.6. Fortrolighed og sikkerhed i forbindelse med databehandlingen

[Se punkt 2.4 om regler vedrørende behandlingssikkerhed]

Datatilsynet bemærker, at artikel 24, stk. 1, 1. led, indeholder krav om, at medlemsstaterne fastsætter betingelser om, at den registeransvarlige skal gennemføre hensigtsmæssige tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at beskytte personoplysninger mod uagtsomt eller ulovligt at blive destrueret eller ved et uheld at gå tabt, blive ændret, blive videregivet eller givet adgang til uden bemyndigelse hertil, navnlig når databehandlingen involverer overførsel via et netværk eller rådighedsstillelse af oplysninger ved at give direkte elektronisk adgang, og mod alle andre ulovlige former for databehandling, idet der tages hensyn til navnlig risiciene i forbindelse med behandlingen og arten af de oplysninger, der skal beskyttes.

Datatilsynet bemærker videre, at det samtidig er anført i artikel 24, stk. 1, 2. led, at disse foranstaltninger under hensyn til det aktuelle tekniske niveau og de omkostninger, som er forbundet med deres iværksættelse, skal tilvejebringe et tilstrækkeligt sikkerhedsniveau i forhold til de risici, som behandlingen indebærer, og arten af de oplysninger, som skal beskyttes. Foranstaltningerne vurderes som værende nødvendige, hvis den dermed forbundne indsats står i passende forhold til det tilstræbte sikkerhedsniveau.

Datatilsynet anfører, at man kan tilslutte sig de øvrige europæiske datatilsyns bekymring om 2. led og ønsket om, at denne sætning udgår.

5.7. Afsluttende bestemmelser

[Se punkt 2.6 om nationale tilsynsmyndigheder]

Datatilsynet anfører, at det er tilsynets opfattelse, at udviklingen mod øget informationsudveksling og intensiveret samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder skaber et tilsvarende behov for samarbejde mellem de nationale tilsynsmyndigheder og eventuelt den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse. Det er Datatilsynets opfattelse, at disse uafhængige tilsynsmyndigheder har brug for et samarbejdsforum, hvor der bl.a. kan drøftes og iværksættes fælles tilsynsprojekter. Tilsvarende aktiviteter foregår i dag i de fælles tilsynsmyndigheder for Europol og Schengen.

Datatilsynet peger herudover på, at det fremgår af betragtning 16 i forslagets præambel, at oprettelsen af nationale tilsynsmyndigheder, der udfører deres opgaver helt uafhængigt, indgår som en væsentlig del af beskyttelsen af personoplysninger, der behandles i forbindelse med det politimæssige og retlige samarbejde mellem medlemsstaterne.

Datatilsynet peger endvidere på, at det fremgår af betragtning 17, at disse myndigheder bør tildeles de fornødne beføjelser til at varetage disse opgaver, herunder undersøgelses- og interventionsbeføjelser, navnlig når det drejer sig om klager fra enkeltpersoner, samt beføjelse til at indbringe sager for en retsinstans. Myndighederne bør bidrage til at tilvejebringe gennemsigtighed i de databehandlinger, der udføres i den medlemsstat, hvorunder de henhører.

Endelig peger Datatilsynet på, at det fremgår af forslagets artikel 30, at der skal udpeges en tilsynsmyndighed, der har til opgave at påse overholdelsen af de bestemmelser, medlemsstaten vedtager til gennemførelse af denne rammeafgørelse. Bestemmelsen fastsætter flere regler for tilsynsmyndighedens opgaver og beføjelser.

Datatilsynet anfører, at man formoder, at dele af, hvis ikke alle, disse opgaver vil skulle varetages af Datatilsynet, og at en sådan forøgelse af tilsynets opgaver vil nødvendiggøre, at tilsynet får tilført flere ressourcer.

6. Nærhedsprincippet

I begrundelsen for forslaget har Kommissionen anført følgende med hensyn til, hvorfor nærhedsprincippet er overholdt:

”Denne rammeafgørelse vedrører situationer, der er hyppigt forekommende i forbindelse med det politimæssige og strafretlige samarbejde mellem medlemsstaterne, navnlig i forbindelse med udvekslingen af oplysninger for at sikre og fremme effektive og retlige foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet, navnlig grov kriminalitet og terrorisme, i alle medlemsstater. Nationale, bilaterale eller multilaterale løsninger kan være nyttige for de enkelte medlemsstater, men de tager ikke hensyn til behovet for at sikre den interne sikkerhed i hele EU. De retshåndhævende myndigheders behov for oplysninger afhænger i vid udstrækning af integrationsgraden mellem landene. Det skønnes, at omfanget af udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne med henblik på retshåndhævelse vil stige, og det er derfor nødvendigt at supplere med sammenhængende regler om databehandling og databeskyttelse. Denne rammeafgørelse respekterer subsidiaritetsprincippet som fastsat i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 5 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, for så vidt som den tager sigte på en gensidig tilnærmelse af medlemsstaternes lov og administrative bestemmelser, hvilket medlemsstaterne ikke kan gøre hensigtsmæssig vis, hvis de handler på egen hånd, men kræver en fælles indsats på EU-plan”

Efter regeringens opfattelse må nærhedsprincippet anses for overholdt, da formålet med forslaget som nævnt er at sikre beskyttelse af personoplysninger på området og dermed skabe grundlag for, at der i EU kan indføres mere effektive ordninger for informationsudveksling i forbindelse med bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdning til det reviderede udkast til rammeafgørelse.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man overordnet set positiv over for udviklingen af et EU-instrument, der fastlægger mindsteregler om beskyttelse af persondata i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde (søjle 3).

9. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har den 27. september 2006 afgivet udtalelse om det oprindelige kommissionsforslag.

Europa-Parlamentets LIBE-udvalg har efterfølgende den 24. maj 2007 afgivet udtalelse om det (af Tyskland) reviderede udkast til rammeafgørelse.

I udtalelsen opfordres der bl.a. til, at der skabes enighed om en række angivne databeskyttelsesmæssige principper. De pågældende principper (i alt 15) vedrører rammeafgørelsens formål og karakter, hvornår der kan behandles personoplysninger, registreres rettigheder, datasikkerhed, erstatnings- og strafansvar samt datatilsyn.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde *den 24. oktober 2007*.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget til rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med det politimæssige og strafferetlige samarbejde samt et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. januar 2006 og til Folketingets Retsudvalg den 31. januar 2006.

Et samlenotat om forslaget til rammeafgørelse blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27.-28. april 2006, den 4.-5. december 2006, den 19.-20. april 2007, den 12.-13. juni 2007 og *den 18. september 2007*.

Dagsordenspunkt 4: Rådskonklusioner om Schengen-evalueringen af de nye medlemsstater og gennemførelsen af SISone4all

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet har lagt op til, at Rådet på det kommende møde den 8.-9. november 2007 skal vedtage rådskonklusioner om, evalueringerne af de nye medlemsstater, der deltager i SISone4all. Sådanne konklusioner vil være et oplæg til, at Rådet i december 2007 i forhold til disse ni lande kan træffe afgørelse om ophævelse af den indre grænsekontrol fra december 2007 for sø- og landegrænser og fra marts 2008 for luftgrænser. Der foreligger imidlertid endnu ikke et udkast til rådskonklusioner, eftersom evalueringsarbejdet tidligst vil være afsluttet i den relevante arbejdsgruppe den 26. oktober 2007. Det vides således endnu ikke, om der er belæg for positive konklusioner for alle ni lande. Sagen vurderes ikke at ville have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen. Fra dansk side forventer man at kunne tilslutte sig rådskonklusioner om gennemførelsen af Schengen-reglerne i de omhandlede ni nye medlemsstater, i det omfang de afspejler vurderingerne i arbejdsgruppen om Schengen-evaluering.

1. Baggrund

1.1. Schengen-samarbejdet og de nye landes tiltræden til EU

Ved Amsterdam-traktaten, der trådte i kraft den 1. maj 1999, blev Schengen-samarbejdet integreret i Den Europæiske Union. Dette skete i form af en protokol (Schengen-protokollen), der er knyttet som bilag til Traktaten om Den Europæiske Union og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Den 1. maj 2004 tiltrådte Tjekkiet, Estland, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet Den Europæiske Union. Det fremgår af tiltrædelsestraktatens artikel 1, stk. 2, at de nærmere vilkår for optagelsen er indeholdt i den akt (tiltrædelsesakten), der er knyttet til tiltrædelsestraktaten, og som udgør en integreret del heraf.

De vilkår, der vedrører Schengen-samarbejdet, fremgår af tiltrædelsesaktens artikel 3. Det følger heraf, at visse bestemmelser i Schengen-reglerne er bindende for og finder anvendelse i de nye medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen (artikel 3, stk. 1). Disse bestemmelser er opregnet i bilag I til tiltrædelsesakten. Det følger videre af artikel 3, stk. 2, at de bestemmelser i Schengen-reglerne, der ikke er nævnt i bilag I, er bindende for de nye medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, men at de først finder anvendelse i en ny medlemsstat, når Rådet har truffet afgørelse herom. Dette gælder blandt andet bestemmelserne om ophævelse af den indre grænsekontrol. Afgørelsen efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2, kan først træffes, efter at det i overensstemmelse med de relevante Schengen-udværdningsprocedurer er blevet sikret, at de nødvendige betingelser for gennemførelse af alle de pågældende regler er opfyldt i den nye medlemsstat. Afgørelsen træffes efter høring af Europa-Parlamentet.

1.2. SISone4all og tidsplanen for udvidelse af Schengen-området

På rådsmødet den 4.-5. december 2006 tilsluttede Rådet sig den tidsplan, som man fortsat arbejder efter, hvorefter den indre grænsekontrol i forhold til de omhandlede lande forventes ophævet med udgangen af 2007 for sø- og landegrænser og den 28. marts 2008 for luftgrænser. Som en forudsætning for denne tidsplan besluttede Rådet samtidig at gå videre med det portugisiske forslag, SISone4all, om tilslutning af de nye medlemsstater til det eksisterende Schengen-informationssystem, SIS1+. Med SISone4all ville man undgå, at forsinkelserne med SIS II også skulle forsinke Schengen-udvidelsen.

Cypern meddelte i december 2006, at man formentlig først kunne være parat med en gennemførelse af alle Schengen-reglerne i efteråret 2009, og Cypern valgte derfor at stå uden for SISone4all og den tidsplan, som de øvrige nye medlemsstater arbejder efter. Den forestående udvidelse af Schengen-området vedrører derfor kun de øvrige ni lande, der blev medlemmer af EU den 1. maj 2004 (Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Slovenien og Slovakiet).

Projektet SISone4all blev gennemført som planlagt, således at de omhandlede ni nye medlemsstater alle var tilsluttet Schengen-informationssystemet den 31. august 2007.

Det var oprindeligt planlagt, at selve rådsafgørelsen efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2, skulle træffes på det kommende RIA-rådsmøde den

8.-9. november 2007, men tidsplanen er ændret, således at denne afgørelse først forventes truffet på rådsmødet den 6.-7. december 2007.

1.3. Evalueringen af de nye landes gennemførelse af Schengen-reglerne

På RIA-rådsmødet den 2.-3. juni 2005 blev der opnået enighed om, at evalueringen af de nye medlemsstaters anvendelse af Schengen-reglerne skulle ske inden for områderne landegrænsekontrol, luftgrænsekontrol, søgrænsekontrol, politisamarbejde, databeskyttelse, visumudstedelse og SIS/SIRENE. Det er de samme emneområder, som hidtil er blevet evalueret i forhold til de nuværende Schengen-lande.

Herefter påbegyndtes et omfattende evalueringsarbejde, der har stået på lige siden. I alle ni lande er der for hvert af de syv emneområder gennemført et evalueringsbesøg af et hold af eksperter fra de nuværende Schengen-lande inden for de pågældende emneområder (dog ikke i tilfælde, hvor et land ikke har nogen sø- og/eller landegrænser til ikke-Schengen-lande). På baggrund af besøgene har de forskellige eksperthold udarbejdet evalueringsrapporter, der er blevet forelagt for arbejdsgruppen om Schengen-evaluering til diskussion og godkendelse. Det er fremgået af evalueringsrapporterne, på hvilke områder Schengen-reglerne allerede er gennemført tilstrækkeligt i de forskellige lande, og hvor der fortsat har været behov for forbedringer. Efter en periode har de omhandlede lande herefter rapporteret til arbejdsgruppen om yderligere tiltag i anledning af anbefalingerne i evalueringsrapporterne. I en række tilfælde har der været behov for yderligere evalueringsbesøg, eksempelvis når konstruktionsarbejde til adskillelse af Schengen- og ikke-Schengen-trafik ikke har været færdigt under det første besøg. Opfølgningen for det enkelte land samt emneområde er fortsat, indtil arbejdsgruppen har fundet gennemførelsen af Schengen-reglerne på det pågældende område tilfredsstillende.

Hovedparten af evalueringsbesøgene fandt sted i 2006, mens opfølgningen, herunder genbesøg, overvejende har fundet sted i 2007. Evalueringsarbejdet er endnu ikke helt afsluttet.

SIS/SIRENE-evalueringerne adskiller sig tidsmæssigt fra de øvrige emneområder. Selve evalueringsbesøgene har først kunnet gennemføres i september 2007, efter at SISone4all var teknisk parat, og de nye lande var tilsluttet SIS. Arbejdsgruppen om Schengen-evaluering har derfor endnu ikke haft lejlighed til at vurdere de ni landes anvendelse af Schen-

gen-informationssystemet. Det vil ske på gruppens kommende møde den 25.-26. oktober 2007.

Med hensyn til de øvrige seks emneområder er alle de nye lande nået meget langt med gennemførelsen af Schengen-reglerne. Der er stadig visse udeståender i opfølgingsarbejdet, som vil blive behandlet på det kommende møde i evalueringsgruppen.

1.4. Rådets konklusioner om et tilfredsstillende databeskyttelsesniveau og Rådets afgørelse om anvendelse af Schengen-reglernes bestemmelser om SIS

Rådets afgørelse om ophævelse af den indre grænsekontrol forudsætter blandt andet, at det ved en evalueringsprocedure er konstateret, at Schengen-informationssystemet er bragt korrekt i anvendelse. Som nævnt var en forudsætning for at påbegynde SIS/SIRENE-evalueringerne, at de nye lande var tilsluttet SIS. En forudsætning for en effektiv evaluering var desuden, at de nye lande faktisk anvendte SIS.

På sit møde den 12.-13. juni 2007 traf Rådet derfor afgørelse efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2, om anvendelse af Schengen-reglernes bestemmelser om SIS i de omhandlede ni medlemsstater med virkning fra 1. september 2007.

Forud herfor havde Rådet på sine møder henholdsvis den 4.-5. december 2006 og den 12.-13. juni 2007 vedtaget konklusioner om, at databeskyttelseniveauet i de ni omhandlede lande gennem evalueringsprocedurene var konstateret tilfredsstillende. Hvad angår delemnet databeskyttelse er evalueringsprocessen og Rådets godkendelse heraf således afsluttet.

2. Indhold

Formandskabet har lagt op til, at RIA-rådet på sit kommende møde den 8.-9. november 2007 skal vedtage rådskonklusioner om status for de nye landes gennemførelse af Schengen-reglerne. Et udkast til rådskonklusioner foreligger endnu ikke, men der vil efter det oplyste blive lagt op til, at Rådet skal konkludere, at evalueringsprocedurene har vist, at de nødvendige betingelser er opfyldt i de ni omhandlede lande, for at Rådet – når Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse – efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2, kan træffe afgørelse om anvendelse af Schengen-reglerne

i de ni omhandlede lande, herunder om ophævelse af den indre grænsekontrol.

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse i sagen den 14. november 2007. Formandskabet har derfor lagt op til, at den endelige afgørelse efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2, først skal træffes på rådsmødet den 6.-7. december 2007.

Der er dog på nuværende tidspunkt en vis usikkerhed knyttet til formandskabets oplæg til rådskonklusioner om status for gennemførelse af Schengen-reglerne, eftersom evalueringsarbejdet endnu ikke er afsluttet. Først efter det kommende møde den 25.-26. oktober 2007 i arbejdsgruppen om Schengen-evaluering kendes status for den samlede evaluering.

De emner, der udestår, er for det første SIS/SIRENE-evalueringerne for alle ni lande. Som nævnt kunne evalueringsbesøgene på dette område først gennemføres i september 2007, efter SISone4all var teknisk parat. Hertil kommer evalueringsgruppens afsluttende behandling af gennemførte genbesøg vedrørende luftgrænser i Estland, Letland, Litauen, Polen og Slovakiet samt vedrørende visumudstedelse og sø- og luftgrænser på Malta. Endelig udestår også en række opfølgningspunkter vedrørende øvrige evalueringsemner.

Skulle der stadig være udestående emner efter det kommende møde i evalueringsgruppen den 25.-26. oktober 2007, eksempelvis vedrørende SIS/SIRENE-evalueringerne, er det ikke nødvendigvis en hindring for, at Rådet kan vedtage konklusioner om en tilfredsstillende evaluering af de ni lande. Man har tidligere benyttet sig af en metode, hvorefter Rådets konklusioner betinges af, at evalueringsgruppen efterfølgende bekræfter, at udestående emner er faldet på plads. Rådet vil efter omstændighederne kunne modtage en sådan bekræftelse i forbindelse med rådsmødet i december 2007.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side forventer man at kunne tilslutte sig rådskonklusioner om status for gennemførelse af Schengen-reglerne, i det omfang de afspejler vurderingerne i arbejdsgruppen om Schengen-evaluering.

9. Europa-Parlamentet

Sagen om status for Schengen-evalueringen af de nye medlemslande er ikke forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse. Derimod er et udkast til Rådets afgørelse efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2, om anvendelse af Schengen-reglerne i de ni omhandlede lande forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse. Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse den 14. november 2007.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen om de nye landes gennemførelse af Schengen-reglerne har ved flere tidligere lejligheder været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg, blandt andet forud for rådsmøderne den 4.-5. december 2006 og den 12.-13. juni 2007.

Dagsordenspunkt 5: Schengen-informationssystemet: Status vedrørende netværket og SIS II

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Resumé

Rådet forventes på det kommende møde at blive orienteret om status for arbejdet med SIS II og med at finde en løsning på spørgsmålet om, hvilket netværk der skal anvendes til drift af Schengen-informationssystemet fra november 2008. *Efter det oplyste skrider begge projekter fremad som planlagt.* Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen. Fra dansk side agter man at tage *de to* orienteringer til efterretning.

1. Baggrund

Forsinkelsen med udviklingen af SIS II har skabt en situation, hvor det er uvist, hvilket netværk der skal anvendes til drift af Schengen-informationssystemet fra november 2008 (hvor den nuværende kontrakt vedrørende driften af Schengen-informationssystemets netværk (SISNET) udløber) og frem til SIS II er klar til brug. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15. februar 2007 besluttede Rådet, at man skulle arbejde videre med to parallelle løsningmodeller: 1) indgåelse (på baggrund af en licitation) af en ny, midlertidig kontrakt om fortsat drift af SISNET i mellemp perioden *eller* 2) overgang til det system, SIS II skal drives på (s-TESTA), inden udløbet af SISNET-kontrakten i november 2008, således at s-TESTA i mellemp perioden anvendes til driften af det eksisterende Schengen-informationssystem, SIS1+.

2. Indhold

Rådet forventes på det kommende møde at blive orienteret om status for arbejdet med SIS II og med at finde en løsning på netværksproblemet. *Efter det oplyste skrider begge projekter fremad som planlagt.* Hvad angår netværksproblemet arbejder man fortsat ad to parallelle spor. For det første er licitationsrunden vedrørende fortsat drift af SISNET i mellemp perioden (plan A) *fortsat i gang.* For det andet *er synspunkter fra medlemsstaterne og Rådets Juridiske Tjeneste nu indarbejdet i en revideret*

udgave af de udkast til retsakter, som Kommissionen har fremlagt i tilfælde af, at s-TESTA-løsningen bliver aktuel (plan B).

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side agter man at tage orienteringerne vedrørende SISone4all, netværket og SIS II til efterretning.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ved flere lejligheder været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering, senest forud for rådsmødet den 18. september 2007.

Dagsordenspunkt 6: Europol: a) Rådsafgørelse om oprettelse af Den Europæiske Politienhed (Europol) for så vidt angår kapitel 2-3 (artikel 10-21) samt b) køreplanen for vedtagelse af rådsafgørelsen og indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 1.-2. juni 2006 blev der vedtaget rådskonklusioner om Europol's fremtid, hvoraf det bl.a. fremgår, at der i forskellige fora skal arbejdes videre med fremtidens Europol, herunder i form af en eventuel omdannelse af Europol-konventionen til en rådsafgørelse. Kommissionen fremlagde på den baggrund den 5. januar 2007 et forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol) (KOM(2006)817). Formålet med forslaget er – ifølge Kommissionen – at erstatte den nuværende Europol-konvention (samt de tre dertil hørende protokoller) med en rådsafgørelse, som dels indeholder alle de ændringer, der indgår i protokollerne, dels indfører yderligere forbedringer med henblik på at gøre Europol i stand til at klare de nye udfordringer, som Europol står over for. *På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007 blev der konstateret politisk enighed om kapitel 1 i forslaget. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 vil forelægge henholdsvis kapitel 2-3 i forslaget med henblik på politisk enighed herom og – til orientering – en køreplan for vedtagelse af rådsafgørelsen (i sin helhed) og indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol.* Forslaget til rådsafgørelse og køreplanen må anses for at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Sagen forventes – når rådsafgørelsen vedtages i sin helhed – at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af en ændring af Europol-loven. Forslaget vurderes umiddelbart ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning, men den endelige vurdering heraf afhænger bl.a. af den valgte finansieringsmodel. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side ser man generelt positivt på forslaget til rådsafgørelse samt køreplanen for vedtagelse af rådsafgørelsen og indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol.

1. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 1.-2. juni 2006 blev der vedtaget rådskonklusioner om Europols fremtid, hvoraf det bl.a. fremgår, at der i forskellige fora skal arbejdes videre med fremtidens Europol, herunder i form af en eventuel omdannelse af Europol-konventionen til en rådsafgørelse, samt hvordan man allerede indenfor de eksisterende rammer kunne forbedre Europols arbejde. Kommissionen fremlagde på den baggrund den 5. januar 2007 et forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol) (KOM(2006)817).

Formålet med forslaget er – ifølge Kommissionen – at erstatte den nuværende Europol-konvention (samt de tre dertil hørende protokoller) med en rådsafgørelse, som dels indeholder alle de ændringer, der indgår i protokollerne, dels indfører yderligere forbedringer med henblik på at gøre Europol i stand til at klare de nye udfordringer, som Europol står over for. Det drejer sig bl.a. om ændringer med hensyn til Europols organisering, finansiering og personaleforhold, mandat og opgaver, databehandling samt databeskyttelse og styrkelse af Europa-Parlamentets rolle.

Forslaget er fremsat under henvisning til traktaten om den Europæiske Union (TEU), særligt artikel 30, stk. 1, litra b), hvoraf det fremgår, at fælles handling vedrørende politisamarbejde omfatter indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af relevante oplysninger, herunder oplysninger som de retshåndhævende myndigheder er i besiddelse af på baggrund af rapporter om mistænkelige finansielle transaktioner, navnlig via Europol, under overholdelse af relevante bestemmelser om beskyttelse af personoplysninger. Endvidere henvises der til artikel 30, stk. 2, der fastslår, at Rådet skal fremme samarbejdet via Europol, herunder især ved hjælp af en række nærmere opregnede tiltag, der bl.a. fremhæver at sætte Europol i stand til at lette og støtte forberedelsen og fremme samordningen og gennemførelsen af særlige efterforskningsaktioner mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder. Endelig henvises der til artikel 34, stk. 2, litra c), hvorefter Rådet med henblik på opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen med enstemmighed kan vedtage (andre) afgørelser i ethvert andet øjemed, uden at det dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007 blev der konstateret politisk enighed om kapitel 1 i forslaget. Det forventes, at

formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 vil forelægge henholdsvis kapitel 2-3 i forslaget med henblik på politisk enighed herom og – til orientering – en køreplan for vedtagelse af rådsafgørelsen (i sin helhed) og indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol.

2. Indhold

Kapitel 2-3 i forslaget til rådsafgørelse indeholder regler om informationsbehandlingssystemer (forslagets kapitel 2) og fælles bestemmelser om behandling af oplysninger (forslagets kapitel 3). Kapitel 2 og 3 i den nuværende form er i vid udstrækning en videreførelse af den gældende ordning i Europol-konventionen og tillægsprotokollerne.

For så vidt angår køreplanen indeholder den en oversigt over – og en tidsplan for gennemførelse af – de tiltag, der er nødvendige for vedtagelse og implementering af rådsafgørelsen samt for indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol. Det vedrører bl.a. spørgsmål om personalevedtægt, om immunitet for Europol-ansatte samt spørgsmål af budgetmæssig karakter.

Informationsbehandlingssystemer (forslagets kapitel 2)

For så vidt angår de foreslåede regler om Europol's informationsbehandlingssystemer (forslagets kapitel 2), skal der navnlig fremhæves følgende:

Europol er i dag ansvarlig for driften af et informationssystem samt en række arbejdsdatabaser (analysedatabaser) og i tilknytning hertil et indekssystem.

Efter forslaget til rådsafgørelse vil Europol fortsat have adgang til at føre et informationssystem samt oprette analyseregistre (tidligere benævnt analysedatabaser) og i tilknytning hertil føre en indekssystemfunktion. Europol vil endvidere som hidtil kunne behandle oplysninger med henblik på at fastslå, om oplysningerne er relevante for organisationens opgaver og kan indgå i et af informationssystemerne.

Som noget nyt lægges der efter forslaget op til, at Europol efter forslag fra direktøren – og efter høring af Den Fælles Kontrolinstans – kan beslutte at oprette andre databehandlingssystemer end Europol's informati-

onssystem og analyseregistre. *Betingelserne for oprettelsen og anvendelsen vil skulle fastlægges af Styrelsesrådet og bl.a. indeholde regler for adgang til og brug af de pågældende oplysninger samt tidsfrister for opbevaring og sletning af disse. Beslutningen om oprettelse af et nyt databehandlingssystem skal efter forslaget forelægges Rådet til godkendelse.*

De foreslåede (materielle) regler vedrørende Europols informationssystem, analyseregistre og det hertil knyttede indekssystem svarer grundlæggende til, hvad der gælder i dag. På visse punkter er der dog lagt op til nyskabelser, herunder bl.a. ved at indføre regler om, at Rådet og Europols Styrelsesråd *i visse sammenhænge* træffer beslutninger ved kvalificeret flertal. Det gælder bl.a. i relation til gennemførelsesbestemmelser for analyseregistre og nærmere regler for tredjeparters eksperterets deltagelse i en analysegruppes aktiviteter og indretningen af indeksfunktionen.

Endvidere udvides karakteren af de informationer, der må lagres i Europols Informationssystem, således at der fremover bl.a. kan lagres informationer om bopæl, erhverv, opholdssted samt informationer vedrørende kørekort, pas o. lign.

Endelig åbnes der op for, at personale med den nødvendige bemyndigelse fra de(n) nationale enhed(er) kan tilgå indekssystemet uden at gå via vedkommende lands forbindelsesofficerer.

Fælles bestemmelser om behandling af oplysninger (forslagets kapitel 3)

De foreslåede fælles regler om behandling af oplysninger (forslagets kapitel 3) svarer grundlæggende til, hvad der gælder i dag.

Køreplan for vedtagelse rådsafgørelsen og indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol

Kommissionen og Europol har i samarbejde udarbejdet en køreplan for arbejdet med vedtagelse af rådsafgørelsen og de i denne sammenhæng nødvendige efterfølgende tiltag. Køreplanen giver et overblik over og en tidsplan for de spørgsmål, som forventes besvaret, og de problemstillinger, som forventes løst, inden rådsafgørelsen om Europol efter planen træder i kraft den 1. januar 2010. Køreplanen beskriver således i korte vendinger bl.a. spørgsmålet om anvendelse af EU's personalevedtægt og protokol om privilegier og immuniteter på de ansatte i Europol, ændrin-

ger som følge af fællesskabsfinansiering samt opdatering og videreførelse af Europol's samlede regelsamling i forbindelse med ophævelse af Europol-konventionen. Planen indeholder ikke konkrete løsningsforslag vedrørende de nævnte problemstillinger.

3. Gældende dansk ret

Konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) er gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997. I overensstemmelse med lovens § 6 er det fastsat (ved bekendtgørelse nr. 508 af 23. juni 1999 om ikrafttræden af lov om gennemførelse af Europol-konventionen), at loven trådte i kraft den 1. juli 1999.

Europol-loven er ændret ved lov nr. 1435 af 22. december 2004 (om gennemførelse af tillægsprotokoller til Europol-konventionen m.v.). Ændringsloven satte protokol af 30. november 2000 (1. tillægsprotokol) og protokol af 28. november 2002 (2. tillægsprotokol) til Europol-konventionen i kraft den 29. marts 2007 og protokol af 27. november 2003 (3. tillægsprotokol) til Europol-konventionen i kraft den 18. april 2007.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Sagen vurderes at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser i form af en ændring af Europol-loven (lov nr. 415 af 10. juni 1997 med senere ændringer).

Den nuværende lovgivning på området fastsætter bl.a., at Europol-konventionen med tilhørende protokoller gælder her i landet. Som tidligere nævnt ophæves disse EU-instrumenter i forbindelse med gennemførelsen af en ny rådsafgørelse på området.

4.2. Europol har hidtil været finansieret via bidrag fra medlemsstaterne (og gennem andre lejlighedsvisse indtægter).

Ifølge forslaget til rådsafgørelse vil Europol fremover (fra og med 1. januar 2010) skulle finansieres via et tilskud fra Fællesskabet opført på Den Europæiske Unions almindelige budget (dog uden at det berører andre former for indkomst).

Medlemsstaternes udgifter til Europol forventes dog ifølge Kommissionen som udgangspunkt ikke at ville stige som følge heraf, og forslaget vurderes således af Kommissionen ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning (set i forhold til den eksisterende finansieringsmåde). Der hersker dog uenighed om Kommissionens beregninger, og den endelige vurdering af de statsfinansielle konsekvenser afhænger desuden af den valgte finansieringsmodel.

Kommissionen har i forbindelse med fremsættelsen af forslaget til rådsafgørelse anført, at der er afsat i alt 334 mio. euro til at finansiere Europol over Fællesskabets budget i perioden 2010-2013. Disse tal er – ifølge Kommissionen – i overensstemmelse med Europols seneste femårige finansieringsplan. Europols årsbudget for 2007 er på ca. 68 mio. euro. Det samlede antal ansatte finansieret over dette budget vil i 2007 være på 406.

5. Høring

Forslaget til rådsafgørelse er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Datatilsynet, Retssikkerhedsfonden, Amnesty International samt Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget svar fra **Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for byretterne og Dommeren på Bornholm, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet og Datatilsynet.**

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for byretterne og Dommeren på Bornholm, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, og Advokatrådet er ikke fremkommet med bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten bemærker, at forslaget kun indirekte vedrører anklagemyndighedens forhold, og Rigsadvokaten finder derfor ikke anledning til at kommentere forslaget i detaljer. Rigsadvokaten deler den foreløbige generelle danske holdning, som er nævnt i grundnotatet.

Rigsadvokaten kan endvidere tilslutte sig, at der ikke længere stilles krav i Europol's mandat om, at kriminaliteten skal være knyttet til organiseret kriminalitet, men at man fremover vil give Europol kompetence ved grov kriminalitet, navnlig organiseret kriminalitet og terrorisme. Dette kan ifølge Rigsadvokaten sammenholdes med Eurojusts kompetence efter artikel 3 i rådsafgørelsen af 28. februar 2002 om Eurojust.

Rigsadvokaten finder det desuden betydningsfuldt, at det fremgår af forslaget, at alle Europol's aktiviteter skal foretages i samarbejde og i forståelse med myndighederne i den eller de medlemsstater, hvis område er berørt, og at Europol således ikke tillægges egentlige operative beføjelser i medlemsstaterne.

Politiforbundet i Danmark bemærker, at man ikke har bemærkninger til den ændrede finansieringsmodel, således at det fra 2010 bliver et anliggende for EU og dermed indgår i EU's almindelige driftsbudget i stedet for bidrag fra de enkelte medlemslande.

Der er endvidere – som forbundet ser det – indlagt en bedre kontrol, idet budgetterne efter 2010 både skal forelægges Kommissionen og godkendes af Rådet og Europa-Parlamentet.

Med hensyn til personalereglementet bemærker forbundet, at det ikke indenfor den meget kort høringsfrist har haft de nødvendige forudsætninger for at afgøre, om der i de ansættelsesmæssige forhold, der henvises til i artikel 37 og 38, er lagt op til radikale ændringer, som får betydning for Politiforbundets medlemmer. På den baggrund tages der fra forbundets side forbehold, idet der ved eventuel ansættelse af forbundets medlemmer forudsættes, at de danske ansættelsesbetingelser og -vilkår respekteres.

Datatilsynet bemærker, at man kan henvise til en udtalelse fra henholdsvis Den Fælles Kontrolinstans og Den europæiske tilsynsførende for databeskyttelse vedrørende forslaget til Rådets afgørelse om oprettelse af en fælles europæisk politienhed (Europol).

6. Nærhedsprincippet

Kommissionen har om rådsafgørelsen anført følgende vedrørende nærhedsprincippet:

”Målene med forslaget kan af følgende grunde ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne.

Medlemsstaterne har ikke mulighed for alene at oprette en europæisk instans, der skal samordne deres indsats for bedre at kunne bekæmpe kriminalitet og terror over grænserne, bl.a. gennem en centraliseret analyse og udveksling af oplysninger.

Forslagets anvendelsesområde er begrænset til at stille de instrumenter til rådighed for Europol, der sætter organisationen i stand til at bistå og støtte medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder og til at øge Europols muligheder i den henseende.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.”

Regeringen kan tilslutte sig det, som er anført af Kommissionen, og det er således vurderingen, at forslaget – og *køreplanen for vedtagelse rådsafgørelsen og indførelse af fællesskabsfinansiering af Europol* – ikke kan anses for at være i strid med nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side ser man generelt positivt på forslaget til rådsafgørelse.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til rådsafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Et grundnotat om forslaget til rådsafgørelse blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. marts 2007 og til Folketingets Retsudvalg den 14. marts 2007.

Sagen er endvidere forelagt Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet den 19.-20. april 2007 *samt forud for rådsmødet den 12.-13. juni 2007.*

Dagsordenspunkt 7: Rådets afgørelse om gennemførelse af Rådets afgørelse om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet

Nyt notat.

Resumé

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007 blev der opnået samlet politisk enighed om udkastet til rådsafgørelse om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, som indebærer en indarbejdelse af visse dele af Prüm-traktaten i EU's retsorden. Tyskland har efterfølgende fremlagt et forslag til rådsafgørelse om gennemførelse af afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet. Forslaget tager sigte på at fastlægge de gennemførelsesforanstaltninger, der er nødvendige for den administrative og tekniske gennemførelse af ovennævnte afgørelse, og et bilag til forslaget vil indeholde bestemmelser af teknisk karakter. Derudover vil der blive udarbejdet en manual (håndbog) indeholdende praktiske oplysninger. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 vil forelægge sagen for Rådet med henblik på politisk enighed om forslaget (dog ikke om bilaget). Sagen vurderes ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Sagen vurderes ikke at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen vurderes at ville have statsfinansielle konsekvenser. Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget. Fra dansk side er man positiv over for forslaget til rådsafgørelse om gennemførelse af afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, og man agter at tilslutte sig formandskabets oplæg til politisk enighed.

1. Baggrund

Den 27. maj 2005 blev der opnået enighed mellem Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene og Østrig om en aftale om et udvidet politisamarbejde (som betegnes "Prüm-traktaten"). De pågældende lande tilkendegiver i traktaten, at deres hensigt er at styrke det

europæiske samarbejde om bekæmpelse af terrorisme, grænseoverskridende kriminalitet og ulovlig indvandring samt integrere traktaten i EU's rammer.

En række medlemsstater (Tyskland, Belgien, Bulgarien, Spanien, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene, Østrig, Slovenien, Slovakiet, Italien, Finland, Portugal, Rumænien og Sverige) fremlagde i februar 2007 et forslag til rådsafgørelse, der indebærer, at den del af Prüm-traktaten, der vedrører politisamarbejde (søjle 3), omdannes til EU-lovgivning.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007 blev der opnået samlet politisk enighed om udkastet til rådsafgørelse om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, som indebærer en indarbejde af visse dele af Prüm-traktaten i EU's retsorden.

Med henblik på fastsættelse af regler om den praktiske implementering af det nævnte udkast til rådsafgørelse fremlagde Tyskland i juni 2007 et forslag til rådsafgørelse om gennemførelse af afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende samarbejde.

Forslaget er fremlagt under henvisning til artikel 34 i Rådets afgørelse 2007/.../RIA, hvoraf det fremgår, at rådet vedtager de foranstaltninger, der nødvendige for at gennemføre afgørelsen på EU-plan, jf. proceduren i EU-traktatens artikel 34, stk. 2, litra c), andet punktum. Ifølge artikel 34, stk. 2, litra c), kan Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen vedtage afgørelser i ethvert andet øjemed i overensstemmelse med målsætningerne i det pågældende traktatafsnit (afsnit VI om politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager), uden at de dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Disse afgørelser er bindende, og de indebærer ikke umiddelbar anvendelighed. Rådet vedtager med kvalificeret flertal de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre afgørelserne på unionsplan.

Forslaget har været drøftet i Artikel 36-gruppen og i lyset af drøftelserne i denne gruppe, er der udarbejdet et revideret forslag af 11. oktober 2007.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 vil forelægge sagen for Rådet med henblik

på politisk enighed om forslaget, dog således at en sådan enighed ikke vil binde medlemsstaterne i forbindelse med de kommende drøftelser om bilaget.

2. Indhold

Forslaget til rådsafgørelse tager sigte på at fastlægge de fælles normative bestemmelser, der er nødvendige for den administrative og tekniske gennemførelse af rådsafgørelsen om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet. Disse bestemmelser fastlægges dels i forslaget, dels i et bilag til forslaget. Herudover vil der blive uarbejdet en håndbog med oplysninger om praktiske forhold.

I overensstemmelse hermed indeholder forslaget til rådsafgørelse bestemmelser om følgende:

- Almindelige bestemmelser (kapitel 1)
- Fælles bestemmelser for udveksling af oplysninger (kapitel 2)
- DNA-oplysninger (kapitel 3)
- Fingeraftryksoplysninger (kapitel 4)
- Oplysninger i motorkøretøjsregistre (kapitel 5)
- Politisamarbejde (kapitel 5 A)
- Afsluttende bestemmelser (kapitel 6)

Kapitel 2 omfatter bl.a. regler om fælles bestemmelser for udveksling af oplysninger, om hvilke kommunikationsnet der skal benyttes ved udveksling af dna-oplysninger, fingeraftryksoplysninger og oplysninger fra motorkøretøjsregistret samt tekniske specifikationer på fremsendelse, modtagelse og opbevaring af de nævnte oplysninger.

For så vidt angår udveksling af dna-oplysninger indeholder forslaget i kapitel 3 bl.a. nærmere bestemmelser om kryptering af oplysningerne, indholdet af de udvekslede oplysninger samt nærmere procedurer for overførsel af dna-profiler opnået fra spor, der er indsamlet under efterforskningen af strafbare handlinger, og som stammer fra en endnu ikke identificeret person (uidentificerede dna-profiler) og af identificerede personers dna-profiler (reference dna-profiler).

I relation til fingeraftryksoplysninger fastsættes der i forslagets kapitel 4 regler om principperne for udveksling af fingeraftryksoplysninger, søge-

kapaciteten for fingeraftryksoplysninger samt regler for anmodninger og svar i forbindelse med udvekslingen af oplysningerne.

Kapitel 5 i forslaget indeholder bestemmelser om principperne for elektronisk søgning af oplysninger i motorkøretøjsregistret samt bestemmelser om omkostningsfordelingen.

Endelig indeholder forslaget i kapitel 5 A bestemmelser i relation til det foreslåede politisamarbejde i kapitel 5 i Rådets afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, herunder specielt vedrørende afgivelse af erklæringer, udpegning af kontaktpunkter m.v.

3. Gældende dansk ret

Da der alene er tale om et forslag om den praktiske gennemførelse af afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, er en beskrivelse af gældende ret ikke medtaget.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget til Rådets afgørelse om gennemførelse af afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, vurderes ikke i sig selv at ville have lovgivningsmæssige konsekvenser.

4.2. Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget, som indeholder regler om den tekniske gennemførelse af udkast til Rådets afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet (som der blev opnået politisk enighed om på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. juni 2007), vurderes at ville have statsfinansielle konsekvenser. Det gælder navnlig med hensyn til udviklingen af IT-løsninger, som giver mulighed for at skabe online-adgang og adgang på hit/no-hit-basis.

Justitsministeriet finder det på nuværende tidspunkt ikke muligt nærmere at angive størrelsen af udgifterne forbundet med forslaget. Dette vil bl.a. afhænge af de nærmere specifikationer om IT-løsningerne, der skal fastsættes i bilaget til forslaget.

5. Høring

Nærværende forslag til rådsafgørelse om gennemførelse af afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet har ikke været sendt i høring.

6. Nærhedsprincippet

Efter regeringens opfattelse må nærhedsprincippet anses for overholdt, da formålet med forslaget er at forbedre udvekslingen af information mellem de retshåndhævende myndigheder i EU samt i øvrigt styrke den grænseoverskridende kriminalitetsbekæmpelse.

7. Andre landes kendte holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man positiv over for det fremlagte forslag til rådsafgørelse om gennemførelse af afgørelse 2007/.../RIA om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget skal forelægges for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget tillige med et grundnotat og et nærhedsnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 24. september 2007 og til Folketingets Retsudvalg den 27. september 2007.

Dagsordenspunkt 8: Forslag til rådsafgørelse om forbedring af samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisituationer

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Resumé

Østrig har fremlagt et forslag til rådsafgørelse om forbedring af samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisituationer. Formålet med forslaget er at fastsætte de grundlæggende retlige rammer for eventuel bistand fra én medlemsstats særlige indsatsenheder til en anden medlemsstat i en krisituation såsom gidseltagning, kapring og lignende hændelser. For Danmarks vedkommende vil forslaget navnlig berøre bistand til eller fra Politiets Aktionsstyrke (AKS). Forslaget indeholder bl.a. regler om fremsættelse af anmodninger om bistand og om operationer på en anden medlemsstats område, herunder om ansvar for skade eller begåede strafbare handlinger. Fremsættelse af anmodninger om og ydelse af bistand i en krisituation afgøres suverænt af de pågældende medlemsstater. *Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 vil fremlægge forslaget med henblik på opnåelse af politisk enighed.* Forslaget rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet. Forslaget vil formentlig have begrænsede lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemslandes holdninger til forslaget. *Fra dansk side agter man at tilslutte sig politisk enighed om forslaget.*

1. Baggrund

Østrig har fremlagt et forslag til rådsafgørelse om forbedring af samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisituationer.

Formålet med forslaget er – ifølge forslagsstilleren – at fastsætte de grundlæggende retlige rammer for eventuel bistand fra én medlemsstats særlige indsatsenheder til en anden medlemsstat i en krisituation, såsom gidseltagning, kapring og lignende hændelser. For Danmarks vedkommende vil forslaget navnlig berøre bistand til eller fra Politiets Aktionsstyrke (AKS). De foreslåede retlige rammer og afgivelse af en erklæ-

ring om kompetente myndigheder vil ifølge forslagsstilleren effektivisere samarbejdet mellem medlemsstaterne i en krisesituation. Fremsættelse af anmodninger om og ydelse af bistand i en krisesituation afgøres suverænt af de pågældende medlemsstater.

Forslaget er fremsat under henvisning til traktaten om den Europæiske Union (TEU), særligt artikel 30, stk. 1, litra a), b) og c), der omhandler fælles handling vedrørende politisamarbejdet omfattende henholdsvis operativt samarbejde, udveksling, behandling og analyse af oplysninger samt samarbejde om uddannelse og udstationering. Endvidere henvises til artikel 32, der omhandler Rådets adgang til at fastsætte de betingelser og begrænsninger, hvorunder de kompetente myndigheder, der er nævnt i artikel 30 og 31, kan arbejde på en anden medlemsstats område i samarbejde og forståelse med denne stats myndigheder. Endelig henvises der til artikel 34, stk. 2, litra c), hvorefter Rådet med henblik på opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen med enstemmighed kan vedtage (andre) afgørelser i ethvert andet øjemed, uden at det dog indebærer nogen indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 vil fremlægge forslaget med henblik på opnåelse af politisk enighed om forslaget.

2. Indhold

Forslaget fastlægger de grundlæggende retlige rammer for eventuel bistand fra én medlemsstats særlige indsatsenheder til en anden medlemsstat i en krisesituation.

Definitioner mv.

Ifølge forslaget forstås der ved en særlig indsatsenhed enhver retshåndhævende myndighed i en medlemsstat, der er specialiseret i kontrol af krisesituationer.

Ved krisesituation forstås enhver situation i en medlemsstat, hvor myndighederne har rimelig grund til at antage, at en forbrydelse udgør en fare for personer, genstande, infrastruktur eller institutioner i medlemsstaterne, herunder særligt de situationer, der er nævnt i artikel 1, nr. 1, i Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme.

Disse situationer omfatter bl.a. handlinger, der har som formål at alvorligt destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer.

Anmodninger om bistand skal ske via de af medlemsstaternes myndigheder, der kan anmode om og tilbyde hjælp fra særlige indsatsenheder. Rådets generalsekretariat opretter og opdaterer løbende en liste over de pågældende myndigheder.

Rammer for bistand

En medlemsstat kan anmode om bistand fra en særlig indsatsenhed i en anden medlemsstat med henblik på at imødegå en krisesituation. En medlemsstat kan acceptere eller afvise en sådan anmodning eller foreslå en anden form for bistand.

De berørte medlemsstater kan ved aftale fastlægge nærmere, hvilken bistand der skal ydes i det konkrete tilfælde. I den forbindelse kan det aftales, at bistanden skal bestå af levering af udstyr eller ekspertise til den anmodende medlemsstat samt gennemførelse af operationer på medlemsstatens område, herunder ved brug af våben, hvis det er nødvendigt.

I tilfælde af operationer på den anmodende medlemsstats område skal embedsmænd fra den særlige indsatsenhed fungere som støtte for den anmodende medlemsstat og i den forbindelse tage de skridt, der er nødvendige for at yde den ønskede bistand. Embedsmænd fra den medlemsstat, der i overensstemmelse hermed yder bistand på en anden medlemsstats område, operer dels under den anmodende medlemsstats ansvar og ledelse og i overensstemmelse med den anmodende medlemsstats lovgivning, dels inden for rammerne af deres beføjelser i henhold til deres nationale lovgivning.

Ansvar, øvelser mv.

Når en medlemsstats embedsmænd opererer og/eller anvender udstyr på en anden medlemsstats område i overensstemmelse med rådsafgørelsen, finder de bestemmelser om civil- og strafferetligt ansvar (artikel 21 og 22) anvendelse, som fremgår af Rådets afgørelse om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme

og grænseoverskridende kriminalitet (omdannelse af Prüm-traktaten til EU-lovgivning).

Det følger bl.a. heraf, at hvis en medlemsstats embedsmænd opererer i en anden medlemsstat i medfør af rådsafgørelsen, har førstnævnte medlemsstat ansvaret for enhver skade, som disse – efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område de opererer – måtte forvolde under deres operationer. Den medlemsstat, på hvis område den nævnte skade forvoldes, erstatter dog i første omgang disse skader på samme måde som skader forvoldt af dens egne embedsmænd.

Embedsmænd, der opererer på en anden medlemsstats område i henhold til denne afgørelse, sidestilles endvidere med værtsmedlemsstatens embedsmænd med hensyn til strafbare handlinger, der måtte blive begået af eller mod dem, medmindre andet er fastsat i en anden aftale, der er bindende for de pågældende medlemsstater.

For så vidt angår øvelser, sørger medlemslandene for, at deres relevante myndigheder afholder møder og tilrettelægger fælles uddannelse og øvelser, når det er nødvendigt, med henblik på at udveksle erfaringer og ekspertise samt generelle, praktiske og tekniske oplysninger om at yde bistand i krisesituationer.

Hver medlemsstat afholder desuden sine egne omkostninger, medmindre andet aftales mellem de berørte medlemsstater.

Endelig fremgår det af udkastet til rådsafgørelse, at medlemsstaterne – uafhængigt af deres forpligtelser efter rådsafgørelsen om omdannelse af Prüm-traktaten til EU-lovgivning – fortsat kan anvende de bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger, der gælder fra datoen for vedtagelse af denne rådsafgørelse, for så vidt disse aftaler eller ordninger *ikke er uforenelige med* denne afgørelses mål.

Medlemsstaterne kan endvidere indgå bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger *vedrørende grænseoverskridende samarbejde* eller sætte dem i kraft, efter datoen på hvilken afgørelsen får virkning, for så vidt sådanne aftaler eller ordninger giver mulighed for at uddybe eller udvide denne afgørelses mål mellem medlemsstaterne.

Medlemsstaterne har pligt til at underrette Rådet og Kommissionen om eventuelle nye aftaler eller ordninger som ovenfor nævnt.

3. Gældende dansk ret

Som nævnt vil forslaget for Danmarks vedkommende navnlig berøre bistand til eller fra Politiets Aktionsstyrke (AKS).

AKS henhører under Rigspolitichefen.

For så vidt angår dansk bistand til en anden medlemsstat i en krisesituation, vil det således være Rigspolitichefen, som vurderer, om AKS kan og bør yde bistand.

Med hensyn til de tilfælde, hvor bistand fra et andet medlemsland måtte findes relevant til løsning af en krisesituation i Danmark, vil de berørte danske myndigheder kunne rette henvendelse til de relevante myndigheder i det pågældende medlemsland med henblik på at aftale, om – og i givet fald hvordan – et samarbejde vedrørende den pågældende krisesituation kan gennemføres.

For så vidt angår erstatningsansvar for skader forårsaget af myndigheds personer fra en anden medlemsstats indsatsenheder findes der ikke særskilte regler herom, og det vil derfor være dansk rets almindelige erstatningsregler, der vil finde anvendelse.

Med hensyn til strafansvar *følger det af henvisningen til rådsafgørelsen om omdannelse af Prüm-traktaten til EU-lovgivning*, at polititjenestemænd fra en anden medlemsstat skal sidestilles med danske polititjenestemænd. Det må i den forbindelse antages, at det ikke – uden særskilt lovgrundlag – er muligt at foretage en sådan sidestilling af polititjenestemænd fra en anden medlemsstat. Det vil derfor som udgangspunkt være de almindelige regler om strafansvar, der vil gælde for handlinger begået mod eller af polititjenestemænd fra udenlandske indsatsenheder, jf. herved også forudsætningsvis den ordning, som er gennemført i Schengen-lovens § 3.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Forslaget til rådsafgørelse vurderes som udgangspunkt ikke at ville kræve gennemførelse af lovgivning i Danmark. Der er således tale om, at der efter forslaget opstilles en retlig ramme, som det er frivilligt, om den enkelte medlemsstat ønsker at benytte – både som anmodende medlems-

stat og som anmodet medlemsstat. Hertil kommer, for så vidt angår spørgsmålet om udenlandske indsatsenheders deltagelse i operationer i Danmark, at det følger af forslaget, at hvis embedsmænd fra en indsatsenhed i én medlemsstat skal operere på en anden medlemsstat territorium, skal dette ske under den anmodende medlemsstats ansvar og ledelse og i overensstemmelse med den anmodende medlemsstats lovgivning.

Med hensyn til forslagens regler om erstatnings- og strafansvar, vil disse dog formentlig have lovgivningsmæssige konsekvenser – for så vidt som et eventuelt samarbejde med indsatsenheder fra andre medlemsstater sker inden for rammerne af rådsafgørelsen. Der kan herved bl.a. henvises til den ordning, som fremgår af Schengen-lovens § 3. *Det vil endvidere være relevant at overveje, om der bør gennemføres lovgivning, som betyder, at klager over adfærd hos en embedsmand fra en anden medlemsstat under udførelse af opgaver i Danmark inden for rammerne af rådsafgørelsen, behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b og d.*

4.2. Forslaget vurderes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Landsforeningen af Beskikkede advokater, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Retssikkerhedsfonden, Amnesty International samt Institut for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget svar fra Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Den Danske Dommerforening, Landsforeningen af Beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenterne for samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Advokatrådet, og Institut for Menneskerettigheder er ikke fremkommet med bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten bemærker, at det fremgår af forslaget, at det er værtslandets nationale regler om kompetence og ansvar, der skal finde anvendelse for en udenlandsk embedsmænds beføjelser på dansk jord. Deltagelse af udenlandske embedsmænd vil ligeledes skulle ske under dansk ledelse. Rigsadvokaten finder på den baggrund, at forslaget må antages at harmonere med de regler, der allerede gælder for nedsættelse af fælles efterforskningshold.

Rigsadvokaten er endvidere enig i Justitsministeriets bemærkninger om lovgivningsmæssige konsekvenser vedrørende erstatningsansvar for skader forårsaget af myndighedspersoner fra andre medlemsstater.

Rigsadvokaten er ligeledes enig i ministeriets tilsvarende bemærkninger vedrørende strafbare forhold begået imod og af udenlandske politifolk under deres myndighedsudøvelse i Danmark.

Forslaget giver desuden Rigsadvokaten anledning til at bemærke, at der i lov nr. 1435 af 22. december 2004 (gennemførelsen af tillægsprotokoller til Europol-konventionen mv.) blev indført en særskilt hjemmel til, at klager over adfærd udøvet af europolansatte og deltagere i fælles efterforskningshold kan behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b og d.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at gennemførelsen af den foreslåede rådsafgørelse vil skabe behov for en tilsvarende hjemmel, for så vidt angår udenlandske politifolk, der gennem deres deltagelse i de særlige indsatsenheder opererer på dansk grund.

Politiforbundet i Danmark oplyser, at man kan tilslutte sig tanken om gensidig bistand i krisesituationer, men at det er af afgørende betydning for forbundet, at retstilstanden med hensyn til eksempelvis retsbeskyttelse og erstatning som anført i forslaget skal knytte sig til ansættelsesvilkårene i de lande, hvorfra bistanden ydes.

Det vil ifølge forbundet sige, at danske politifolk skal kunne regne med, at det er deres danske ansættelses- og forsikringsvilkår samt retstilstand, der gælder, uanset hvor de end måtte yde bistand udenfor landets grænser.

Landsforeningen af Beskikkede advokater bemærker, at det for så vidt kunne være udmærket, hvis man fik fastlagt ansvar for skader eller begåede strafbare handlinger. På den anden side kan man ifølge landsforeningen have betæneligheder ved et institutionaliseret samarbejde med andre landes indsatsstyrker, som har en anden "virksomhedskultur" i forbindelse med anholdelser, omgang med skydevåben mv. i forbindelse med forebyggelse eller nedkæmpelse af gidselaktioner m.v.

Amnesty International fastslår indledningsvist, at man ikke har bemærkninger til det overordnede spørgsmål om behovet for et forbedret samarbejde mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisesituationer.

Efter Amnestys opfattelse er det afgørende, at muligheden for at modtage bistand fra en anden medlemsstats særlige indsatsenhed ikke medfører en forringelse af den almindelige retssikkerhed eller en mere vilkårlig og voldsommere magtanvendelse ved løsningen af eventuelle fremtidige kriseopgaver.

I forslaget er det ifølge Amnesty anført, at embedsmænd, der opererer på en anden medlemsstats område, sidestilles med embedsmænd fra denne medlemsstat for så vidt angår eventuelle strafbare handlinger, der begås mod eller af dem.

Den brede henvisning til den anmodende stats lovgivning tager efter Amnestys opfattelse ikke i tilstrækkelig grad højde for den særlige situation, som ordningen vedrører, nemlig at en anden medlemsstat efter anmodning udlåner sin indsatsenhed til en kriseoperation, at enheden rejser til et andet land, udfører en opgave dér og rejser hjem.

Det bør ifølge Amnesty sikres, at ordningen ikke åbner for, at "fremmede" indsatsenheder kan komme til f.eks. Danmark og handle uden samme iagttagelse og bundethed af nationale og internationale retsregler om magtanvendelse mv. som deres danske kolleger. Det bør derfor udtrykkeligt sikres, at udenlandske politifolk ikke kan overtræde nationale eller internationale retsregler – og rejse hjem – uden at blive draget til ansvar herfor.

Ved etablering af en sådan ordning bør det efter Amnestys opfattelse udtrykkeligt vedtages, at medlemmer af en sådan indsatsenhed kan kræves

udleveret til retsforfølgning på samme måde, som man i øvrigt udleverer statsborgere til retsforfølgning i andre medlemsstater indenfor EU.

Det fremgår ifølge Amnesty endvidere af forslaget, at en "fremmed" indsatsenhed i en eventuel operation skal operere under den anmodende medlemsstats ansvar og ledelse og med respekt af denne stats lovgivning, men efter Amnestys opfattelse er det vigtigt at være opmærksom på, at man kan forestille sig flere scenarier: For det første den situation, hvor den fremmede indsatsenhed tilsidesætter den anmodende stats instrukser i sin opgaveløsning – og i den forbindelse begår strafbare handlinger – og for det andet den situation, hvor den fremmede indsatsenhed vel følger de givne instrukser/ordrer, men derved (eventuelt sammen med den anmodende stats egne folk) ikke desto mindre overtræder den anmodende stats strafferetlige regler.

Amnesty henviser til, at Justitsministeriet om strafansvar i sit grundnotat anfører, at det må antages, at det ikke uden særskilt lovgrundlag vil være muligt at sidestille polititjenestemænd fra en anden medlemsstat med danske polititjenestemænd, men at det som udgangspunkt vil være de almindelige regler om strafansvar, der vil gælde. Ministeriet henvises ifølge Amnesty i den forbindelse forudsætningsvis til den ordning, som er gennemført i Schengen-lovens § 3.

Schengen-lovens § 3 henviser til "fremmede" polititjenestemænds udførelse af opgaver i Danmark efter bestemmelserne i Schengenkonventionens artikler 40 og 41. Disse bestemmelser handler om observation eller forfølgelse af en mistænkt person (hot pursuit) ind over en anden medlemsstats grænser og giver som udgangspunkt de "fremmede" polititjenestemænd nogle meget begrænsede beføjelser, som ikke umiddelbart synes sammenlignelige med deltagelse i operationer omfattet af det østrigske forslag.

Hvis det besluttes, at Danmark skal tilslutte sig den foreslåede ordning, opfordrer Amnesty derfor Justitsministeriet til at udarbejde forslag til lovgivning, som med hensyn til strafansvar udtrykkeligt sidestiller polititjenestemænd fra en anden medlemsstat med danske polititjenestemænd.

6. Nærhedsprincippet

Østrig har anført, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet, men har ikke nærmere begrundet denne opfattelse.

Regeringens foreløbige vurdering er, at der ikke er grundlag for at anse forslaget for at stride mod nærhedsprincippet. Sigtet med forslaget er således at indføre en fælles retlige ramme for et grænseoverskridende samarbejde mellem indsatsenheder i krisesituationer.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side agter man at tilslutte sig politisk enighed om forslaget.

9. Europa-Parlamentet

Forslaget til rådsafgørelse om forbedring af samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisesituationer er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Forslaget til rådsafgørelse om forbedring af samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisesituationer tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. december 2006 og til Folketingets Retsudvalg den 3. januar 2007.

Dagsordenspunkt 9: Orientering om mødet den 4.-5. oktober 2007 i Brdo, Slovenien, på ministerniveau (retlige og indre anliggender) mellem EU og landene i det vestlige Balkan

Nyt notat.

Resumé

Det portugisiske formandskab afholdt den 4.-5. oktober 2007 i Brdo, Slovenien, for femte gang et møde på ministerniveau (retlige og indre anliggender) mellem EU og landene i det vestlige Balkan. På mødet drøftede man bl.a. styrkelsen af kampen mod grænseoverskridende kriminalitet. Det forventes, at formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggende) den 8.-9. november 2007 vil orientere Rådet om resultatet af mødet den 4.-5. oktober 2007 med landene i det vestlige Balkan. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet, ligesom sagen ikke har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side forventes det, at man kan tage formandskabets orientering om resultatet af mødet den 4.-5. oktober 2007 til efterretning.

1. Baggrund

Det portugisiske formandskab afholdt den 4.-5. oktober 2007 i Brdo, Slovenien, for femte gang et møde på ministerniveau (retlige og indre anliggender) mellem EU og landene i det vestlige Balkan. På mødet drøftede man bl.a. styrkelsen af kampen mod grænseoverskridende kriminalitet.

Mødet blev afholdt som et ministerielt trojka-møde (det portugisiske formandskab, Slovenien, Frankrig og Kommissionen). Andre medlemsstater havde mulighed for at deltage i mødet på observatørniveau.

Initiativet skal ses i lyset af, at det på topmødet den 21. juni 2003 i Thessaloniki mellem EU og det vestlige Balkan blev fastslået, at Balkanlandenes fremtid ligger inden for Den Europæiske Union. Samtidig blev det imidlertid understreget, at organiseret kriminalitet og korruption er en reel hindring for demokratisk stabilitet, retssamfundet, økonomisk udvikling og civilsamfundets udvikling i regionen, og at bekæmpelsen af orga-

niseret kriminalitet og korruption i det vestlige Balkan derfor skal prioriteres højt i EU.

Da det såkaldte "EU-Forum" med landene i det vestlige Balkan herefter mødtes på ministerniveau (retlige og indre anliggender) den 28. november 2003 i Bruxelles var hovedtemaet situationen med hensyn til organiseret kriminalitet og korruption i det vestlige Balkan og indvirkningerne heraf på Den Europæiske Union. Forummet understregede, at det for at styrke bekæmpelsen af organiseret kriminalitet er vigtigt med koordinati- on på alle niveauer.

Efterfølgende har der i EU-regi været foretaget en nærmere undersøgelse af EU's indsats til bekæmpelse af organiseret kriminalitet med oprindelse i eller tilknytning til det vestlige Balkan. I den forbindelse har en gruppe, der betegnes som Formandskabets Venner, bl.a. udarbejdet en rapport om, hvordan EU og medlemsstaterne effektiviserer bekæmpelsen af den omhandlede organiserede kriminalitet. Denne rapport blev drøftet i Rådet (retlige og indre anliggender) den 19. november 2004.

Da det såkaldte "EU-Forum" med landene i det vestlige Balkan igen mødtes på ministerniveau (retlige og indre anliggender) den 2.-3. december 2004 var hovedtemaet udviklingen med hensyn til organiseret krimi- naltet i det vestlige Balkan og indvirkningerne heraf på Den Europæiske Union samt samarbejde vedrørende grænseforvaltning og udviklingen af retligt og politimæssigt samarbejde.

Bl.a. på baggrund af den ovenfor nævnte rapport fra Formandskabets Venner har Europol med henblik på udvikling af en EU-strategi til be- kæmpelse af organiseret kriminalitet hidrørende fra det vestlige Balkan udarbejdet en række forslag til, hvorledes Europol vil kunne medvirke til sikre en effektiv kriminalitetsbekæmpelse i det pågældende område. For- slagene blev godkendt af Rådet (retlige og indre anliggender) på rådsmø- det den 12. oktober 2005.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 1.-2. juni 2006 vedtog Rådet et handlingsorienteret papir om forbedring af samarbejdet om be- kæmpelse af organiseret kriminalitet, korruption, illegal immigration og anti-terrorisme mellem EU og det vestlige Balkan som et led i implemen- teringen af strategien for den eksterne dimension af retlige og indre an- liggender, som Rådet (retlige og indre anliggender samt almindelige an- liggender og eksterne forbindelser) vedtog i december 2005.

2. Indhold

Der er udarbejdet et referat fra mødet, hvoraf fremgår, at følgende 4 emner blev drøftet:

- Opdatering med hensyn til stabiliserings- og associeringsprocessen og aftalen om visalettelse og tilbagetagelse.

Kommissionen oplyste bl.a., at der er stabiliserings- og associeringsaftale på plads med Kroatien og Makedonien, mens aftaler med Albanien og Montenegro måske træder i kraft i begyndelsen af 2008.

- Styrkelse af kampen mod grænseoverskridende kriminalitet.

Der var indlæg fra direktøren for SECI (Southeast European Cooperation Initiative), som præsenterede strukturen og aktiviteterne i SECI, herunder om samarbejdet med Europol. Europol understregede i deres indlæg, at situationen i Sydøsteuropa fortsat er højt prioriteret. Herefter præsenterede Albanien, Bosnien og Hercegovina og Kosovo tre tilfælde af vellykkede sager fra kampen mod organiseret kriminalitet. Ministrene blev enige om behovet for at styrke samarbejdet mellem Europol og SECI.

- Udvidelse af det retlige samarbejde.

Kommissionen præsenterede nyt CARDS projekt (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation) vedrørende det regionale anklagernetværk. Eurojust gav endvidere en præsentation af dens rolle i udviklingen af et europæisk samarbejde i straffesager. De mødende anså det for vigtigt, at kampen mod organiseret kriminalitet blev yderligere styrket gennem bl.a. fortsat udvikling af det bilaterale og regionale samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder.

- Integreret grænseforvaltning og dokumentsikkerhed.

Der var en præsentation af det portugisiske formandskab og FRONTEX. Herefter var der indlæg fra Serbien og Makedonien.

EU anbefalede landene i det vestlige Balkan at følge EU-standarder for så vidt angår dokumentssikkerhed.

Det konkluderes i referatet af det portugisiske formandskab, at den intensive dialog under mødet i Brdo, Slovenien, er bevis på det engagement, alle udviser i arbejdet med at tilføre mere sikkerhed og bedre fungerende retsvæsenere til området, men at der er tale om et arbejde, der fortsat vil kræve en meget betragtelig indsats fra landene i regionen.

I bilaget til referatet findes en erklæring fra det portugisiske formandskab, der overordnet beskriver udviklingen på de fire ovenfor nævnte områder.

3. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der har ikke været foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelse om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side finder man, at bekæmpelsen af grænseoverskridende herunder især den organiserede grænseoverskridende kriminalitet bør prioriteres højt såvel i det vestlige Balkan som i de øvrige regioner, der grænser op til EU. Det vestlige Balkan har i den forbindelse særlig betydning, idet landene i dette område i vidt omfang fungerer som transit-lande for

blandt andet menneskesmugling og illegal handel med narkotika. Udbredelsen af grænseoverskridende kriminalitet i det vestlige Balkan må desuden anses for at være en væsentlig hindring for den politiske og økonomiske udvikling i regionen og for disse landes tilnærmelse til EU.

9. Europa-Parlamentet

Europaparlamentet har ikke været hørt i sagen.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 10: Rådskonklusioner om cyberkriminalitet

Nyt notat.

Resumé

Det portugisiske formandskab har – i lyset af Kommissionens meddelelse af 22. maj 2007 om udviklingen hen imod en generel politik til bekæmpelse af cyberkriminalitet – udarbejdet et udkast til rådskonklusioner om cyberkriminalitet. I udkastet lægges der bl.a. op til, at Rådet udtrykker sin støtte til en styrkelse af samarbejdet om at uddanne politi og domstole i bekæmpelse af cyberkriminalitet samt til en styrkelse af samarbejdet mellem offentlige og private aktører på området. Der lægges endvidere op til at Rådet skal overveje, hvorvidt der er behov for særlig EU-lovgivning om såkaldt identitetstyveri. Udkastet til rådskonklusioner forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 med henblik på Rådets vedtagelse. Sagen rejser ikke spørgsmål i relation til nærhedsprincippet, ligesom sagen ikke i sig selv har lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side agter man at tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner.

1. Baggrund

Henset til, at der i de senere år er konstateret en stigning i antallet af overtrædelser, der er relateret til cyberkriminalitet – og i den forbindelse også til organiseret kriminalitet – har det portugisiske formandskab udarbejdet et udkast til rådskonklusioner om cyberkriminalitet.

Udkastet til rådskonklusioner tager tråden op fra Kommissionens meddelelse af 22. maj 2007 om udviklingen hen imod en generel EU-politik til bekæmpelse af cyberkriminalitet.

I den pågældende meddelelse beskrives således en række områder, hvor der efter Kommissionens opfattelse er behov for at styrke indsatsen til bekæmpelse af cyberkriminalitet. Der peges bl.a. på et udvidet samarbejde om at uddanne politi og domstole, et udvidet samarbejde mellem politimyndigheder og private operatører, især udbydere af internettjenester, samt undersøgelse af behovet for et forslag til specifik EU-lovgivning om såkaldt identitetstyveri.

Udkastet til rådskonklusioner forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 med henblik på Rådets vedtagelse.

2. Indhold

Der lægges i udkastet op til, at Rådet vedtager en række konklusioner om bekæmpelse af cyberkriminalitet, hvoraf navnlig følgende skal fremhæves:

- Rådet støtter Kommissionens forslag om at styrke samarbejdet om uddannelse af politi og domstole indenfor bekæmpelse af cyberkriminalitet, bl.a. gennem oprettelsen af en EU-uddannelsesplatform vedrørende cyberkriminalitet.
- Rådet hilser Kommissionens forslag om at styrke samarbejdet mellem offentlige og private aktører – herunder udbydere af internettjenester – velkomment. Der peges i den forbindelse bl.a. på, at de private aktører spiller en væsentlig rolle både i relation til udviklingen af ny teknologi, der kan anvendes i bekæmpelsen af cyberkriminalitet, og i relation til blokering og lukning af ulovlige internetsider.
- Rådet opfordrer til at styrke samarbejdet med tredjelande om bekæmpelsen af cyberkriminalitet, herunder særligt børnepornografi, bl.a. ved – i samarbejde med Europarådet – at søge at udbrede anvendelsen af Europarådets Konvention af 23. november 2001 om cyberkriminalitet.
- Rådet opfordrer til en hurtig gennemførelse af eksisterende retsakter, der vedrører bekæmpelse af cyberkriminalitet, herunder særligt seksuel udnyttelse af mindreårige, samt til – hvor dette skønnes relevant – udarbejdelse af nye retsakter.
- Rådet opfordrer medlemsstaterne til at overveje behovet for at vedtage lovgivning om identitetstyveri. Rådet peger i den forbindelse på, at identitetstyveri behandles forskelligt i de enkelte medlemsstater, og at man derfor må overveje, om der er behov for EU-lovgivning på området.

- Rådet understreger behovet for at evaluere den praktiske gennemførelse af allerede vedtagne tiltag på området, særligt 24/7-netværket af kontaktpunkter til bekæmpelse af højteknologikriminalitet. I den forbindelse bør det overvejes, om der er behov for at etablere et permanent EU-kontaktpunkt for informationsudveksling.
- Rådet ønsker at deltage i de bestræbelser, som gøres for at fremme et sikkert informationssamfund, der sikrer balancen mellem på den ene side hensynet til grundlæggende rettigheder og adgangen til informationer og på den anden side hensynet til at forebygge og bekæmpe cyberkriminalitet.

3. Gældende ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til rådskonklusioner om cyberkriminalitet vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Hvis der efterfølgende som led i gennemførelse af rådskonklusionerne måtte blive fremlagt forslag til nye EU-retsakter, vil disse – afhængig af den nærmere udformning – kunne medføre lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Udkastet til rådskonklusioner rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre medlemsstaters kendte holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side agter man at tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Dagsordenspunkt 11: Rådskonklusioner om menneskehandel

Nyt notat.

Resumé

Det portugisiske formandskab har oplyst, at man – som opfølgning på en konference om menneskehandel afholdt i Portugal den 8.-9. oktober 2007 – vil fremlægge et udkast til rådskonklusioner om menneskehandel. Det nærmere indhold af rådskonklusionerne er imidlertid ikke kendt på nuværende tidspunkt. Udkastet til rådskonklusioner forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 med henblik på Rådets vedtagelse. Sagen forventes ikke at rejse spørgsmål i relation til nærhedsprincippet, ligesom sagen ikke i sig selv forventes at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen. Fra dansk side vil man formentlig kunne tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner.

1. Baggrund

Den 8.-9. oktober 2007 afholdt det portugisiske formandskab en konference om menneskehandel i et kønsmæssigt perspektiv. Som opfølgning på denne konference forventes formandskabet at udarbejde udkast til rådskonklusioner om menneskehandel.

Udkastet til rådskonklusioner forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007 med henblik på Rådets vedtagelse.

2. Indhold

Det nærmere indhold af det forventede udkast til rådskonklusioner om menneskehandel er endnu ikke kendt. Det portugisiske formandskab har imidlertid oplyst, at udkastet til konklusioner fremlægges som opfølgning på den nævnte konference om menneskehandel i et kønsmæssigt perspektiv.

Konferencen havde til formål at koordinere medlemsstaternes strategier for bekæmpelse af menneskehandel – primært handel med kvinder. Væg-

ten var i den forbindelse særligt lagt på forebyggelse og beskyttelse af ofre for menneskehandel.

På konferencen blev følgende temaer således drøftet:

- Årsager til menneskehandel
- Identifikation af ofre for menneskehandel
- Beskyttelse af ofre for menneskehandel – særligt kvinder og børn
- Forebyggelse af menneskehandel
- Menneskehandel med henblik på seksuel udnyttelse
- Menneskehandel i relation til udnyttelse af arbejdskraft

Som afslutning på konferencen, hvor der deltog såvel repræsentanter for medlemsstaterne som ngo'er, blev der vedtaget en erklæring, hvori Rådet, Kommissionen og medlemslandene blev opfordret til at tage en række initiativer på området.

Af de foreslåede initiativer kan bl.a. nævnes følgende:

- Iværksættelse af oplysningskampagner på nationalt og EU-niveau
- Etablering af en fælles EU-overvågningsmekanisme
- Etablering af en EU-hotline for ofre for menneskehandel
- Samarbejde mellem alle aktører, offentlige såvel som private
- Opfordring til ratifikation af Europarådets Konvention af 16. maj 2005 om bekæmpelse af menneskehandel
- Vedtagelse af nationale handlingsplaner
- Etablering af særlige enheder specialiseret i bekæmpelsen af menneskehandel
- Kriminalisering af menneskehandel – herunder også ansvar for juridiske personer
- Etablering af det fornødne retsgrundlag for at konfiskere udbyttet fra menneskehandel
- Deltagelse i vedtagelsen af regler, der forpligter arbejdsgivere til at sikre, at de ikke beskæftiger illegal arbejdskraft.

Det udkast til rådskonklusioner, som det portugisiske formandskab vil forelægge for Rådet, vil muligvis omfatte en række af disse initiativer.

3. Gældende ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til rådskonklusioner om menneskehandel forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

6. Nærhedsprincippet

Udkastet til rådskonklusioner forventes ikke at rejse spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre medlemsstaters kendte holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

8. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side vil man formentlig kunne tilslutte sig udkastet til rådskonklusioner.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Dagsordenspunkt 12: Budget for C.SIS 2008-2010

Nyt notat.

Resumé

Et forslag til anlægs- og driftsbudget for C.SIS i 2008 samt et forslag til flerårigt budget for C.SIS 2008-2010 forventes fremlagt til vedtagelse i forbindelse med rådsmødet. Nærhedsprincippet ses ikke at have relevans for sagen, ligesom forslagene ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser. Det danske bidrag til anlæg og drift af C.SIS betales af Rigspolitiet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, og udgifterne hertil afholdes inden for de bevillingsmæssige rammer. Forslagene har derfor ikke som sådan statsfinansielle konsekvenser. Forslagene er udarbejdet af Frankrig. Der ses ikke i øvrigt at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger. Fra dansk side agter man at tilslutte sig de fremlagte budgetforslag for anlæg og drift af C.SIS i 2008-2010.

1. Baggrund

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union, idet bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) fik retsgrundlag i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119). Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Danmark og de øvrige nordiske lande er pr. 1. januar 2001 blevet tilsluttet Schengen-informationssystemet i forbindelse med Danmarks og de øvrige nordiske landes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde den 25. marts 2001.

Frankrig er ansvarlig for etablering og drift af C.SIS. De nærmere regler herom er fastsat i finansforordningen for C.SIS. Det følger af finansforordningen, at Rådet (Schengen-landene) fastlægger budgettet for C.SIS. Frankrig afholder de løbende etablerings- og driftsudgifter, som efterføl-

gende dækkes af Schengen-landene i fællesskab. Dette sker i henhold til en fordelingsnøgle, der fastlægges hvert år på grundlag af den andel, som de enkelte landes momsindtægt udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det forudgående regnskabsår, jf. Schengenkonventionens artikel 119, stk. 1.

Danmarks bidrag har gennem årene udgjort ca. 1,6 – 2 procent.

Et forslag til anlægs- og driftsbudget for C.SIS i 2008 samt et tilsvarende flerårigt budget for 2008-2010 forventes fremlagt til vedtagelse i forbindelse med rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. november 2007.

2. Indhold

2.1. Udkast til anlægs- og driftsbudget for C.SIS i 2008

Budgetforslaget vedrørende anlægsudgifter er på i alt 2.370.000 euro (svarende til ca. 17.775.000 dkr.). Der er tale om et fald på 60.000 euro (svarende til ca. 450.000 dkr.) i forhold til det opdaterede C.SIS-budget for 2007. Den største udgiftspost vedrører de ændringer og udvidelser af netværket og sikkerhedskonfigurationerne, som forsinkelsen af SIS II har nødvendiggjort.

Budgetforslaget vedrørende driften af C.SIS er på i alt 2.625.000 euro (svarende til ca. 19.688.000 dkr.). Der er tale om en stigning på 295.000 euro (svarende til ca. 2.213.000 dkr.) i forhold til det opdaterede C.SIS-budget for 2007. De budgetterede udgifter vedrørende den faste vedligeholdelse af systemet er forhøjet som følge af SISone4all. Hvad angår de øvrige budgetposter, er der kun sket mindre justeringer.

Det samlede anlægs- og driftsbudget for C.SIS i 2008 udgør 4.995.000 euro (svarende til ca. 37.463.000 dkr.). Danmarks bidrag til budgettet for C.SIS i 2008 vil udgøre ca. 749.000 dkr.

2.2. Udkast til flerårigt anlægs- og driftsbudget for C.SIS 2008-2010

Budgetposterne i den del af udkastet til det flerårige budget, der vedrører 2008, svarer til det selvstændige udkast til budget for C.SIS i 2008, som er beskrevet ovenfor.

Hvad angår årene 2009-2010 er det planen, at C.SIS skal lukkes ned, da SIS II til den tid gerne skulle have afløst SIS 1+. To identiske udkast til budget for henholdsvis 2009 og 2010 er imidlertid fremlagt for det tilfælde, at SIS II forsinkes yderligere. Budgettet udgøres derfor helt overvejende af driftsposterne, der svarer til driftsbudgettet for C.SIS i 2008 med mindre justeringer. I begge budgetudkast er anlægsudgifter skønnet til 160.000 euro (svarende til ca. 1.200.000 dkr.), mens driftsudgifter er skønnet til 2.645.000 euro (svarende til ca. 19.838.000 dkr.).

Det samlede budget for anlæg og drift af C.SIS i hvert af årene 2009 og 2010 udgør 2.805.000 euro (svarende til ca. 21.038.000 dkr.). Danmarks bidrag til hvert af de to budgetter vil udgøre ca. 421.000 dkr.

3. Gældende ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende ret.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det danske bidrag til anlæg og drift af C.SIS betales af Rigspolitiet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, og udgifterne her til afholdes inden for de bevillingsmæssige rammer. Forslagene har derfor ikke som sådan statsfinansielle konsekvenser.

Budgetforslagene har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslagene.

6. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Andre landes kendte holdninger

Forslagene er udarbejdet af Frankrig. Der ses ikke i øvrigt at foreligge offentlige tilkendegivelser om andre medlemsstaters holdninger.

8. Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side agter man at tilslutte sig de fremlagte budgetforslag for anlæg og drift af C.SIS henholdsvis i 2008 og 2008-2010.

9. Europa-Parlamentet

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

10. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 24. oktober 2007.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har ikke tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.